

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***ΘΕΜΑ: «TRANSFER PRICING : ΕΡΓΑΛΕΙΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ή ΜΕΣΟ
ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ»***

Φοιτήτρια: Μπεκιάρη Φωτεινή

Υπεύθυνος Καθηγητής: κ. Δημήτριος Γκίνογλου

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Νοέμβριος, Θεσσαλονίκη 2016

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ ολόψυχα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Γκίνογλου Δημήτριο για την πολύτιμη βοήθειά του για τη συγγραφή της παρούσας διπλωματικής εργασίας καθώς επίσης και την οικογένειά μου για την υπομονή και τη συμπαράσταση που μου παρείχαν.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι νέες οικονομικές μεταβολές που σημειώνονται σε διεθνές επίπεδο λόγω της παγκοσμιοποίησης των αγορών, της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων και της αξιοποίησης καινοτόμων πρακτικών επιχειρησιακής στρατηγικής επιδρούν όχι μόνο στον τρόπο λειτουργίας των σύγχρονων επιχειρήσεων αλλά και στην επιλογή της πολιτικής τιμολόγησης των διαφόρων συναλλαγών. Άλλωστε η ρευστότητα που χαρακτηρίζει την παγκόσμια οικονομία, καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση πρακτικών τιμολόγησης, που θα μπορούν να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων είτε αυτές είναι πολυεθνικές, είτε όμιλοι, είτε ανεξάρτητες επιχειρήσεις αλλά και που θα ακολουθούν τις βασικές αρχές της εθνικής και διεθνούς φορολογίας αλλά και των διεθνών θεσμικών διατάξεων.

Στην παρούσα εργασία, λοιπόν, μετά την απαιτούμενη βιβλιογραφική επισκόπηση, θα προσπαθήσουμε να διασαφηνίσουμε τον όρο transfer pricing (τιμολόγηση ενδοομιλικών συναλλαγών), να διερευνήσουμε τη συμβολή του στον οικονομικό και φορολογικό κλάδο, ενώ, επίσης, θα επιχειρηθεί η μελέτη και ανάλυση των λειτουργιών και των στόχων του. Επίσης, θα εξεταστούν βασικές αρχές του ΟΟΣΑ όπως επίσης και το περιεχόμενο και η σημασία της Action 13. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ελληνική φορολογική νομοθεσία στον τομέα των ενδοομιλικών συναλλαγών και οι βασικές αρχές που την διέπουν. Στη συνέχεια θα παρατεθούν οι βασικές μέθοδοι που τίθενται σε εφαρμογή για την διενέργεια των ενδοομιλικών συναλλαγών και θα παρουσιαστεί μία έρευνα σχετική, σχετικά με τον τρόπο τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών. Τέλος, θα παρουσιαστούν παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση αυτής της πρακτικής και την αξιολόγησή τους στο πλαίσιο λειτουργίας των σύγχρονων ομίλων επιχειρήσεων και των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	iv
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο – Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ TRANSFERPRICING	
1 ΟΡΙΣΜΟΣ TRANSFERPRICING ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΑΔΟ.....	11
2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ TRANSFERPRICING.....	14
3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο - ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΟ TRANSFERPRICING	
1 Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΙΣΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ.....	16
2 ΑΣΤΙΟΝ 13.....	17
3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ.....	18
4 ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	
1 ΠΡΟΣΩΠΑ: ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΒΑΣΕΙ ΝΟΜΟΥ.....	24
2 ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΙΜΩΝ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩ.....	27
3 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ.....	28
4 ΠΡΟΣΤΙΜΑ –ΚΥΡΩΣΕΙΣ.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο - ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	
1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΗΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΤΙΜΗΣ(CPU).....	35
2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗΣ.....	36
3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ(CPM).....	37
4 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ(TNMM).....	38
5 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	39
6 ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΘΟΔΩΝ.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο - ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1 Παράδειγμα εταιρείας συμμετοχών.....	43
2 Παράδειγμα εμπορικής εταιρείας.....	44
3 Παραδείγματα μεθόδων τεκμηρίωσης	46
4 Η απάτη της μπανάνας.....	50
5 Οι μέθοδοι τιμολόγησης στην περίπτωση της μπανάνας.....	52
5 Διενέργεια ελέγχου για την τήρηση της αρχής ίσων αποστάσεων.....	54
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	56
1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΙΜΩΝ.....	56
2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	58
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενδοομιλική τιμολόγηση είναι ένα ζήτημα αυξανόμενης σημασίας για τις εταιρείες αφού σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία οι δραστηριότητες τους επεκτείνονται σε χώρες με ποικίλα φορολογικά καθεστάτα και ρυθμιστικές ικανότητες. Η επιδίωξη κερδών, ταμειακών ροών, στόχων μάρκετινγκ, οικονομιών κλίμακας και συγκριτικού πλεονεκτήματος μέσω κοινοπραξιών και θυγατρικών θεωρείται σημαντική, γιατί με τον τρόπο αυτό μπορούν να μετρηθούν οι επιδόσεις και τα κόστη που προκύπτουν. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον οι εταιρείες χρειάζονται να αναπτύξουν διαδικασίες για την κατανομή του κόστους και των γενικών εξόδων καθώς επίσης και να σχεδιάσουν στρατηγικές, για να υπολογίσουν τις τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών των αγαθών και των υπηρεσιών. Ωστόσο τα κόστη και η τοποθέτηση των μηχανισμών έχουν μεγάλη ευελιξία, γεγονός το οποίο δίνει μεγάλη ευελιξία και στις εταιρείες για να τα εφαρμόσουν σε συγκεκριμένα προϊόντα και υπηρεσίες και γεωγραφικές δικαιοδοσίες. Αυτή η διακριτική ευχέρεια δίνει την δυνατότητα στις εταιρείες να αποφύγουν την διπλή φορολόγηση αλλά κάποιες φορές αυτή η δυνατότητα μπορεί να οδηγήσει σε κατάχρηση.

Η κινητοποίηση της ενδοομιλικής τιμολόγησης για την φοροδιαφυγή είναι αόρατη στο ευρύ κοινό καθώς επίσης δύσκολο και ακριβό για τις ρυθμιστικές αρχές να την εντοπίσουν. Υπάρχει, επομένως ένα περίπλοκο παιχνίδι που περιλαμβάνει πολυάριθμους δρώντες που ασχολούνται με την δημιουργία και την αναθεώρηση των κανόνων του παιχνιδιού σε σχέση με τη μέθοδο υπολογισμού τιμών που είναι αποδεκτή και αναπτύσσοντας ή εντοπίζοντας τρόπους χειρισμού, εξαίρεσης ή ανατρέποντας αυτούς τους κανόνες και νόμους. Οι ενδοομιλικές συναλλαγές επηρεάζουν πολλούς δρώντες, δεδομένου ότι επηρεάζουν τα κέρδη των χρηματιστηρίων, των στελεχών των εταιρειών αφού οι οικονομικές αμοιβές τους στηρίζονται συχνά στα κέρδη της εταιρείας. Επίσης οι ενδοομιλικές συναλλαγές έχουν αντίκτυπο στο κράτος διότι επηρεάζουν τους φόρους αφού μπορούν να εισπράξουν τα κέρδη της εταιρείας για να χρηματοδοτήσουν δημόσια αγαθά και να εξασφαλίσουν τη νομιμότητα.

Οι σύμβουλοι εργασίας ισχυρίζονται ότι “η ενδοομιλική τιμολόγηση συνεχίζει να είναι και θα παραμείνει το πιο σημαντικό φορολογικό ζήτημα”¹. Αυτό είναι προφανές και εύλογο αφού δίνει την δυνατότητα στις εταιρείες να ελαχιστοποιήσουν τις φορολογικές εισφορές δίνοντας την δυνατότητα στο κεφάλαιο να μπορεί να εξαχθεί σε πιο ευνοϊκές τοποθεσίες. Δεδομένης της σημασίας της ενδοομιλικής τιμολόγησης στη μετεγκατάσταση των εταιρικών κερδών, στην διευκόλυνση της φοροδιαφυγής, στη φυγή των κεφαλαίων και η συμβολή τους στην κατανομή του πλούτου και των δημόσιων αγαθών “έχουν καταστήσει την ενδοομιλική τιμολόγηση ως μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις”². Η απάντηση των τιμών στους φόρους αποδεικνύει ότι η μείωση των φόρων αποτελεί σημαντικό τμήμα των αποφάσεων της ενδοομιλικής τιμολόγησης με συνέπειες στο επίπεδο εταιρικών εσόδων όπως προκύπτουν μετά τη φορολόγηση και στρατηγικές απαντήσεις στις μεταβολές των φορολογικών κωδικών.³

Με την ενδυνάμωση της παγκοσμιοποίησης, τα κράτη έχουν αντιληφθεί την αυξανόμενη σημασία της ενδοομιλικής τιμολόγησης και τον ρόλο τους στην φοροδιαφυγή και τις αλυσιδωτές αντιδράσεις στην δημόσια δικαιοδοσία και στις ευκαιρίες των πολιτών. Ως απάντηση στην αβεβαιότητα στην οποία εκτίθενται οι επιχειρήσεις από τις ενδοομιλικές συναλλαγές, υπάρχει η δυνατότητα να αποφύγουν αλυσιδωτές αντιδράσεις με τις φορολογικές αρχές μέσω συμφωνιών. Αυτής της μορφής οι συμφωνίες επιτρέπουν στις εταιρείες, στους ιδιώτες και στις ξένες φορολογικές αρχές να έρθουν σε συμφωνία για τις μεθόδους ενδοομιλικών τιμολογήσεων εκ των προτέρων, αποφεύγοντας έτσι σημαντικές αβεβαιότητες και πιθανές αγωγές. Για λόγους που αφορούν στην προστασία του απορρήτου, οι φορολογικές αρχές είναι απρόθυμες να δημοσιεύσουν λεπτομέρειες, αλλά ωστόσο κάποιες διαθέσιμες πληροφορίες δείχνουν ότι λίγες συμφωνίες τίθενται σε εφαρμογή. Κατά συνέπεια, οι εταιρείες αντιμετωπίζουν την ενδοομιλική τιμολόγηση σαν ένα

---

¹Ernst& Young, 2005, p. 5

²The Times, 12 September 2006

³Bernand, Jensen and Schott, 2006, pp. 19-20

ζήτημα σύνθετο, ρευστό και αδύναμα ρυθμισμένο όπου ο εντοπισμός είναι χαμηλός και η παράβαση υπολογίζεται σαν ένας αποδεκτός επιχειρηματικός κίνδυνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Όπως ήδη επισημάνθηκε η σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη και ψηφιοποιημένη εποχή δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός νέου οικονομικού περιβάλλοντος και την προσαρμογή της λειτουργίας των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις του. Στο πλαίσιο αυτό αρχίζουν να δραστηριοποιούνται οι όμιλοι και οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι οποίες αφορούν τους κατεξοχήν φορείς της παγκοσμιοποίησης, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες διεύρυνσης των αγορών. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους αποτελεί η διαμόρφωση μίας ιδιάζουσας εταιρικής κουλτούρας, που εστιάζει το ενδιαφέρον της στην παροχή υψηλής ποιότητας και εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών, στην αναβάθμιση των εργασιακών σχέσεων και στην υιοθέτηση πρακτικών, φιλικών προς το περιβάλλον.

Με βάση τα δεδομένα αυτά σημαντική θεωρείται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε, για να διασαφηνιστεί ο ρόλος των πολυεθνικών επιχειρήσεων, καθώς το διεθνές εμπόριο έχει αναπτυχθεί πολύ τα τελευταία χρόνια. Επισημαίνεται, λοιπόν, ότι το ποσό των διασυνοριακών πράξεων που συνάπτονται μεταξύ ομίλων επιχειρήσεων υπερβαίνει το 50% του συνόλου του διεθνούς εμπορίου. Η τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών αφορά την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών, υλικών και άυλων που αναπτύσσονται ανάμεσα σε δύο επιχειρήσεις του ίδιου ομίλου κατά τη διάρκεια των εσωτερικών τους συναλλαγών, οι οποίες αφορούν τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών σε χώρες με διαφορετικό συντελεστή (Noviconas, 2013)

Ιδιαίτερη έμφαση, όμως, δίνεται στον τρόπο διαμόρφωσης της τιμολογιακής πολιτικής τους, η οποία καθορίζεται με διαφορετικό τρόπο κάθε φορά, ενώ, επίσης, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην τιμολόγηση των ενδοομιλικών επιχειρήσεων, καθώς πολλοί είναι οι ερευνητές, οι οποίοι επεδίωξαν, όχι μόνο να προσδιορίσουν, και να αξιολογήσουν τον ρόλο τους για την ανάπτυξη των σύγχρονων επιχειρήσεων αλλά και την ανάπτυξη υπεράκτιων επιχειρήσεων, με απώτερο στόχο την ενίσχυση των κρουσμάτων φοροδιαφυγής. Όπως επισημαίνεται, σε πρόσφατη σχετική έρευνα του Smith (2015), η ανάγκη εφαρμογής των πρακτικών τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών καθορίζεται από την ύπαρξη εταιρειών που δεν λειτουργούν

ανεξάρτητες αλλά έχουν θυγατρικές εταιρείες και στο πλαίσιο αυτό είναι αναγκαία κατά συνέπεια η ενδοομιλική τιμολόγηση.

Επιπλέον, ο Smith (2015), υποστηρίζει ότι η πρακτική αυτή ικανοποιεί την ανάγκη καθορισμού των καταλλήλων τομέων εντός του ομίλου. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι εφαρμόζεται, επίσης, σε χώρες που έχουν θυγατρικές σε διαφορετικές χώρες και ειδικά σε χώρες με διαφορετικό φορολογικό συντελεστή. Η πολιτική αυτή υιοθετείται, λοιπόν, από τις πολυεθνικές χώρες, προκειμένου να καταφέρουν να μειώσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, μεταφέροντας τις υποχρεώσεις τους σε χώρες με χαμηλό φορολογικό συντελεστή, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό τις εθνικές αλλά και τη διεθνή οικονομία. Εκτός, όμως, από τις ενδοομιλικές τιμολόγησης μπορεί να αξιοποιηθεί και για τη μεταφορά εμπορευμάτων, υπηρεσιών και άυλων περιουσιακών συστημάτων.

Είναι σαφές ότι η τιμολογιακή πολιτική των ενδοομιλικών συναλλαγών διαμορφώνεται με βάση τις ανάγκες της επιχείρησης και σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να είναι επιθετική, με βάση τους εξής παράγοντες :

- 1) κέρδη επιχείρησης
- 2) μέγεθος επιχείρησης
- 3) τρόπος καθορισμού και επιρροής στις τιμές (Ritsardson et al, 2013)

Εδιαφέρον, όμως, παρουσιάζουν και οι έρευνες που αφορούν τον τρόπο επιρροής της τιμής αυτών των συναλλαγών από τον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων και τον τρόπο διαμόρφωσης της εταιρείας και σχεδιασμού της στρατηγικής της και της τιμολογιακής πολιτικής της (Holmstrom & Tirole, 1991), ενώ, επίσης, θεωρείται σημαντική η οργανωτική δομή της κάθε επιχείρησης, η οποία μπορεί να επηρεάσει την τιμολογιακή πολιτική (Abdel & Lusk, 1974). Όμως ανεξάρτητα από την οργανωσιακή δομή, η τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών μπορεί να επηρεαστεί και από τη στρατηγική διαχείρισης των επιχειρήσεων, που εφαρμόζεται (Amershi & Cheng, 1990).

Υποστηρίζεται, επίσης, ότι, η τιμολόγηση των ενδοομικών συναλλαγών καθορίζει τη φορολογική υποχρέωση του κάθε τμήματος, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό τη συνολική φορολογική κατάσταση των πολυεθνικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, η φορολογική νομοθεσία επηρεάζει τον τρόπο διαμόρφωσης της τιμολόγησης αυτών των συναλλαγών (Hyde & Choe, 2003)

Κατά συνέπεια, υποστηρίζεται ότι, εάν, η λειτουργία αυτών των επιχειρήσεων συγκρούεται με τους φορολογικούς κανόνες, τότε μπορούν να υιοθετήσουν ένα φορολογικά σωστό σύστημα ή να ακολουθούν τους κανόνες δύο διαφορετικών συστημάτων, που θα ακολουθούνται για την εμπορική λειτουργία της επιχείρησης και για τους φορολογικούς σκοπούς (Hyde, Choe, 2003).

Σε αρκετές έρευνες, επίσης, έχει διερευνηθεί η επίδραση που μπορεί να έχει η διαφορά του φορολογικού συντελεστή στον τρόπο διαμόρφωσης των τιμών και στην παραγωγή, όταν μόνο ένας παράγοντας κρίνεται υπεύθυνος για τις ενδοομικές συναλλαγές (Hyde & Choe, 2003). Εκτός, όμως, από την επιρροή τους στην παραγωγή και στις τιμές, διερευνάται από αρκετούς μελετητές και ο βαθμός επιρροής της τιμολόγησης των διεθνών ενδοομικών συναλλαγών στον τρόπο υπολογισμού των τιμών τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών. Ειδικότερα, ο Eden (2000) αναπτύσσει ένα θεωρητικό μοντέλο διερεύνησης των εμπορικών δραστηριοτήτων μίας πολυεθνικής επιχείρησης στο εσωτερικό της αλλά και τις επιλογές που έχει για τιμολόγηση, με βάση το ελεύθερο εμπόριο, τους δασμούς και τους φόρους. Ο Eden, επίσης, επισημαίνει τις ρυθμίσεις της τιμολόγησης των ενδοομικών συναλλαγών, οι οποίες ρυθμίζονται από τις τελωνειακές και τις φορολογικές αρχές για την αποτροπή πιθανής χειραγώγησης αυτών των συναλλαγών, κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά στις τελωνειακές και φορολογικές ρυθμίσεις των ΗΠΑ.

Όμως, έντονο είναι και το ενδιαφέρον των ερευνητών για το αν η συγκεκριμένη τακτική μπορεί να υιοθετηθεί και από τις πολυεθνικές επιχειρήσεις στα κράτη – μέλη της Ε.Ε. Στο πλαίσιο αυτό, οι Gerard & Weiner (2003) διερευνούν τις επιπτώσεις του συγκεκριμένου τρόπου εισαγωγής και της συγκεκριμένης μορφής τιμολόγησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενδιαφέρον, όμως παρουσιάζει και το μοντέλο που εφαρμόζεται από τον Landy (2006). Σύμφωνα με τις

αρχές αυτού του μοντέλου, θεωρείται αναγκαία η διερεύνηση των φορολογικών και δασμολογικών συντελεστών στον τρόπο διαμόρφωσης της τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών. Το ενδιαφέρον του Landy εστιάζεται στην ανάγκη άμεσης ρύθμισης της τιμολόγησης αυτών των συναλλαγών και παρουσιάζει τις τρεις διαφορετικές μορφές της κυβερνητικής πολιτικής, που μπορούν να υιοθετηθούν και οι οποίες είναι οι εξής :

- 1) μέσο εμπορικής πολιτικής
- 2) φόροι κερδών
- 3) κυβερνητικές ρυθμίσεις για την τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών

Σημαντική θεωρείται, επίσης, και η έρευνα των Eden & Rodriguez (2003), οι οποίοι για την υλοποίηση της έρευνας τους αξιολογούν μηνιαία στοιχεία για τις τιμές εισαγωγών πολυεθνικής εταιρίας, προκειμένου να αξιολογηθεί η επιρροή των εμπορικών συναλλαγών στο εσωτερικό της εταιρείας στους διεθνείς δείκτες τιμών, υποστηρίζοντας ότι η χειραγώγηση των τιμών μεταβίβασης διευρύνει το χάσμα μεταξύ των δεικτών, Επίσης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτής της εμπειρικής έρευνας, επισημαίνεται ότι 10% αύξηση του μεριδίου των διεταιρικών συναλλαγών των εισαγωγών της εταιρείας διευρύνει το χάσμα μεταξύ των δεικτών σε 1,3 %, ενώ η χειραγώγηση της τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών ενισχύει αυτή τη σχέση.

Ενδεικτική, όμως, είναι και η αναφορά του Overesch (2006) στη διερεύνηση του βαθμού επιρροής της τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών στις ενδοεταιρικές πωλήσεις στις πολυεθνικές επιχειρήσεις στον τρόπο σχεδιασμού της φορολογίας των επιχειρήσεων. Η εμπειρική αυτή ανάλυση του θέματος βασίστηκε στον τρόπο λειτουργίας των γερμανικών πολυεθνικών επιχειρήσεων και επισημαίνει την υποτιθέμενη φορολογική αντιμετώπιση των ενδοεταιρικών πωλήσεων.

Το ενδιαφέρον, όμως, των σύγχρονων ερευνών είναι πιο διευρυμένο και για τον λόγο αυτό αναλύεται στη συνέχεια ο τρόπος προσέγγισης του θέματος των ενδοομιλικών συναλλαγών σε μία έρευνα, που πραγματοποιήθηκε το 2014. Ειδικότερα, στην έρευνα αυτή, διερευνάται και αναλύεται η λογιστική προσέγγιση

των ενδοομιλικών συναλλαγών και τις επιπτώσεις τους. Πιο συγκεκριμένα, θεωρήθηκε ότι η λογιστική προσέγγιση αυτών των συναλλαγών αποτελεί έναν από τους βασικότερους μηχανισμούς μεταφοράς μεταξύ των επιχειρήσεων, χωρίς, όμως, να έχει διερευνηθεί και να έχει αξιολογηθεί με τη δέουσα προσοχή στο παρελθόν από άλλους ερευνητές. Στην έρευνα αυτή, λοιπόν, επιχειρήθηκε να πραγματοποιηθεί μία αναθεώρηση του τρόπου τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών και να αναλυθεί το πώς μπορούν να σχεδιαστούν οι λογιστικές πράξεις, έτσι ώστε να διεξαχθούν από τους φορείς (Uyar, 2014).

Στο πλαίσιο αυτό, αξιοποιώντας τη μελέτη περίπτωσης, οι ερευνητές επιχειρήσαν να αξιολογήσουν το πώς οι ενδοομιλικές συναλλαγές μπορούν να επιδράσουν στον εταιρικό φόρο. Με βάση το σενάριο που σχεδιάστηκε για την έρευνα αυτή, αρχικά αναφέρθηκαν το πώς υλοποιήθηκε η τιμολόγηση για τις ενδοομιλικές συναλλαγές και στη συνέχεια έγινε αναφορά στα λογιστικά βιβλία που απαιτούνται για τη βελτίωση των οργανισμών. Όμως, οι φορολογικές συνέπειες της συγκεκριμένης περίπτωσης προσδιορίστηκαν, πριν και μετά τη ρύθμιση. Για την υλοποίηση της έρευνας, όπως ήδη επισημάνθηκε, αξιοποιήθηκε η βιβλιογραφική επισκόπηση και η μελέτη περίπτωσης για να διερευνηθεί ο τρόπος μεταφοράς των κερδών μέσω της τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών και αξιολογήθηκαν οι επιπτώσεις τους στην φορολογία. Με βάση τα δεδομένα των δύο αυτών μεθοδολογικών εργαλείων, παρουσιάστηκε ότι οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις των ενδοομιλικών συναλλαγών θα πρέπει να ακολουθήσουν μία διαδικασία, θεωρώντας ταυτόχρονη την κίνηση των εντός και εκτός ισολογισμού λογαριασμών σε συναλλαγές προσαρμογής (Uyar, 2014).

Επιπλέον, στην έρευνα αυτή ως δείγμα αξιοποιείται η μελέτη περίπτωσης. Η μελέτη περίπτωσης εφαρμόζεται, για να διερευνηθεί πώς η τιμολόγηση για τις ενδοομιλικές συναλλαγές μπορεί να αναγνωριστεί στα λογιστικά βιβλία. Ως προς τη λογιστική προσέγγιση των μεταφερόμενων συναλλαγών, αποδεικνύεται ο ιδιαίτερος ρόλος των φόρων. Επίσης, υποστηρίζεται ότι οι ενδοομιλικές συναλλαγές στο λογιστικό σύστημα βασίζονται σε δύο συγκεκριμένες δομές και ειδικότερα στον οδηγό τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών του ΟΟΣΑ και στο Διεθνές

Λογιστικό Πρότυπο 36 : Απομείωση αξίας Περιουσιακών Στοιχείων. Ως τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών θεωρήθηκε στην περίπτωση αυτή η διαδικασία που αφορά την τιμολόγηση των αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονται από το τμήμα μίας επιχείρησης σε ένα άλλο τμήμα της επιχείρησης και αφορά ουσιαστικά ενδοεταιρικές σχέσεις (Uyar, 2014).

Τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που μεταφέρονται μεταξύ των υπηρεσιών στην επιχείρηση και υπόκεινται σε τιμολόγηση ενδοομιλικής συναλλαγής ονομάζονται ενδιάμεσα αγαθά. Όπως διαφαίνεται μέσα από την έρευνα αυτή, στις εταιρείες που συμπεριλαμβάνονται στο σενάριο η μέθοδος των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι μία μέθοδος φορολογικής προστασίας, κυρίως, για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, μέσω της ενδοεταιρικής μεταφοράς κερδών.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι οι επιχειρήσεις αν υπόκεινται σε διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές, τότε μπορούν να προκληθούν σοβαρές φορολογικές ζημιές. Τέλος, η πρακτική των ενδοομιλικών συναλλαγών αξιοποιείται για τη μεταφορά κερδών στο εξωτερικό, τα οποία θα έπρεπε να διατηρούνται στη χώρα που έχουν την έδρα τους οι επιχειρήσεις (Uyar, 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ TRANSFER PRICING

1. *ΟΡΙΣΜΟΣ TRANSFER PRICING ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΑΔΟ*

Σε μία καθαρά παγκοσμιοποιημένη και ψηφιοποιημένη σύγχρονη κοινωνία είναι σαφείς οι διαρθρωτικές αλλαγές που σημειώνονται σε ποικίλους τομείς και, κυρίως, στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της διεθνούς οικονομίας και του δομικού τομέα ανάπτυξης τους, των επιχειρήσεων. Η παγκοσμιοποίηση βασίζεται στη διεύρυνση των αγορών και στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων, ιδεών και ανθρώπων. Αποτελεί ουσιαστικά έναν γενικό όρο «που σημαίνει όλο και πιο περίπλοκο φάσμα διασυνοριακών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των φυσικών προσώπων, επιχειρήσεων, ιδρυμάτων και αγορών, το οποίο εκδηλώνεται μέσα από την επέκταση των ροών αγαθών, τεχνολογιών και οικονομικών πόρων, την σταθερή αύξηση της επιρροής των διεθνών θεσμών της κοινωνίας των πολιτών, τις παγκόσμιες δραστηριότητες των πολυεθνικών εταιριών, τη σημαντική διεύρυνση διασυνοριακών επικοινωνιών και ανταλλαγής πληροφοριών, κυρίως μέσω του Διαδικτύου, τη διασυνοριακή μετάδοση των ασθενειών και των περιβαλλοντικών προβλημάτων, καθώς και όλο και περισσότερο συνδεδεμένων ειδών εγκληματικών δραστηριοτήτων»⁴.

Στο πλαίσιο αυτό η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στην απελευθέρωση των αγορών και στη θέσπιση ενός ενιαίου εμπορικού δικαίου, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την ελεύθερη διακίνηση ιδεών και αγαθών. Υποστηρίζεται, όμως, ότι η προώθηση της παγκοσμιοποίησης οφείλεται στην ανάγκη εξυπηρέτησης των μεγάλων πολυεθνικών συμφερόντων, καθώς η σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη των πολυεθνικών επιχειρήσεων.. Οι πολυεθνικές εταιρείες είναι εταιρίες που έχουν μεταφέρει σε διεθνείς αγορές την επιχειρηματική τους δραστηριότητα σε τομείς της παροχής υπηρεσιών και της μεταποίησης.

Η επιλογή τους αυτή πηγάζει από την προσπάθειά τους να επεκταθούν σε υποανάπτυκτες η αναπτυσσόμενες χώρες μεταφέροντας τεχνογνωσία, κεφάλαιο,

---

⁴ Βασιλειάδης, Δ., (2012), Παγκοσμιοποίηση, Νέα τάξη, Ελληνισμός, Αθήνα, Εκδόσεις : Στοχαστής

προϊόντα, υπηρεσίες και ανθρώπινο δυναμικό, με απώτερο στόχο τον εκσυγχρονισμό και τον εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων τις και την ανάπτυξη νέων επενδύσεων⁵.

Εκτός, όμως, από τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, στο νέο οικονομικό και επιχειρηματικό τοπίο σημαντική είναι και η δραστηριοποίηση των ομίλων, οι οποίοι δημιουργούνται, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και τις προκλήσεις της εποχής μας και να πετύχουν τη βιώσιμη ανάπτυξη τους. Ουσιαστικά, οι όμιλοι δημιουργούνται μετά τη συνένωση της μητρικής και των θυγατρικών της εταιρειών. Ειδικότερα, οι όμιλοι αφορούν «στη δημιουργία μίας οικονομικής ενότητας, μίας ενιαίας διοικούμενης επιχείρησης περισσότερων αυτοτελών νομικών προσώπων»⁶.

Με βάση, λοιπόν, το νέο οικονομικό περιβάλλον που δημιουργείται και την ενίσχυση του ρόλου των πολυεθνικών επιχειρήσεων και των ομίλων, προωθείται η ενδοομιλική τιμολόγηση (**transfer pricing**), η οποία αναφέρεται στον προσδιορισμό της αξίας των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων που είναι έννοια ευρύτερη του ομίλου. Αναφέρεται στην τιμή που μια επιχείρηση χρεώνει μια συνδεδεμένη με αυτήν επιχείρηση η οποία ενδεχομένως να διαφέρει από την τιμή που θα χρέωνε αν η αντισυμβαλλόμενη επιχείρηση ήταν ανεξάρτητη. Όπως αναφέρθηκε, η έννοια των συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι έννοια ευρύτερη αυτής του ομίλου. Η σύνδεση στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις υφίσταται λόγω της ύπαρξης ειδικής σχέσης που διαπιστώνεται με κριτήρια συμμετοχικά, δικαιοπρακτικά ή πραγματικά ανάμεσα σε αυτοτελείς νομικές οντότητες, η οποία επιτρέπει την άσκηση κυριαρχικής επιρροής της μίας στην άλλη.

Η αλματώδης ανάπτυξη των διεθνών συναλλαγών σε μια εποχή σχεδόν απόλυτης παγκοσμιοποίησης οδήγησε λοιπόν, στην ολοένα και μεγαλύτερη παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων ανά τον κόσμο. Σημαντική απόρροια των παραπάνω αποτελεί και η προσπάθεια των **πολυεθνικών επιχειρήσεων** να επιδιώκουν μείωση της συνολικής φορολογικής τους επιβάρυνσης. Αυτή η διαδικασία επιτυγχάνεται

---

⁵ Μελάς, Κ., & Πολλάλης, Γ., (2005), Παγκοσμιοποίηση και πολυεθνικές επιχειρήσεις, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση

⁶Αναστασίου, Ε., (2009), Οι Όμιλοι επιχειρήσεων ιδίως κατά την Οδηγία 94 /45/ ΡΚ, Αθήνα

μέσω της μετατόπισης των κερδών μεταξύ των χωρών που δραστηριοποιούνται οι οποίες επιβάλλουν διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές.

Ένας όμιλος, επίσης, επιλέγει μέσω μεταφοράς κερδών να επιτύχει την ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση σε επίπεδο πάντα ομίλου. Επιλέγει δηλαδή να μετατοπίσει κέρδη σε μία χώρα και να αυξήσει συνεπώς τα φορολογητέα κέρδη στην χώρα αυτή αλλά παράλληλα να επωφεληθεί συνολικά σε επίπεδο ομίλου δεδομένου ότι τα κέρδη αυτά μεταφέρθηκαν από κάποια χώρα με μεγαλύτερο φορολογικό συντελεστή.

Η πολιτική αυτή δεν εφαρμόζεται αποκλειστικά σε διασυνοριακές συναλλαγές αλλά και σε εγχώριες συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου μέσω της μεταφοράς κερδών μεταξύ κερδοφόρων και ζημιογόνων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων διαφορετικής νομικής μορφής και εφαρμογής διαφορετικού φορολογικού συντελεστή επί των κερδών τους.

Κατέστη λοιπόν επιτακτική ανάγκη για κάθε χώρα να διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο προκειμένου να μπορέσει να ελέγξει αποτελεσματικότερα τις συναλλαγές των πολυεθνικών επιχειρήσεων που ανήκουν σε κάποιον όμιλο αλλά και ημεδαπών επιχειρήσεων μέλη Ομίλου. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, η **ενδοομιλική τιμολόγηση** αποτελεί αντικείμενο νομοθετικής ρύθμισης πολλών χωρών μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα με βασικό εργαλείο τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ (Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administration).

Η έννοια του ομίλου αναφέρεται στην ένταξη των επιχειρήσεων σε ένα ευρύτερο σύνολο που εμφανίζει οικονομική και διοικητική ενότητα και ασκεί κεντρική εξουσία στα μέλη του. Η χαρακτηριστική διαφορά ανάμεσα στις δύο έννοιες είναι ότι για την ύπαρξη σχέσης σύνδεσης, αρκεί η δυνατότητα άσκησης επιρροής, ενώ για την ύπαρξη του ομίλου απαιτείται πραγματικός διοικητικός και οικονομικός έλεγχος. Τεκμαίρεται λοιπόν από τα παραπάνω ότι η σχέση σύνδεσης αποτελεί προϋπόθεση για την δημιουργία ομίλου ενώ αντίθετα η ύπαρξη σύνδεσης δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη και όμιλο. Για τους σκοπούς του ελέγχου των ενδοομιλικών

συναλλαγών ορίζεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία ποιες επιχειρήσεις θεωρούνται συνδεδεμένες. Λόγω του ότι οι έλεγχοι κυρίως από το Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ εντείνονται σε ότι αφορά την τεκμηρίωση των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι σημαντικό να γίνουν κατανοητά τα χαρακτηριστικά που καθιστούν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις συνδεδεμένες προκειμένου να αποφευχθεί η περίπτωση επιβολής προστίμου από την χρήση 2010 και μετά για μη τεκμηρίωση των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών σε περιπτώσεις που με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για κάθε χρήση οφείλονταν να τεκμηριωθούν.

Η υπαγωγή στις υποχρεώσεις περί ενδοομιλικών συναλλαγών και τεκμηρίωσης των τιμών τους προϋποθέτει πρωτίστως την ύπαρξη συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Ποιες επιχειρήσεις θεωρούνται συνδεδεμένες με μία ή περισσότερες ημεδαπές ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ορίζεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανά διαχειριστική περίοδο ή φορολογικό έτος.

2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ TRANSFER PRICING

Οι όμιλοι έχουν την δυνατότητα να καθορίζουν οι ίδιοι τις τιμές των συναλλαγών τους με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό δεν έχει άμεση επίδραση στα αποτελέσματα του ομίλου αλλά έχει φορολογικές συνέπειες οι οποίες αντικατοπτρίζονται στο ποσοστό του μικτού κέρδους των επιχειρήσεων που τον απαρτίζουν. Αυτό δεν έχει άμεση επίδραση στα αποτελέσματα του ομίλου, ωστόσο έχει φορολογικές συνέπειες οι οποίες αντικατοπτρίζονται στο ποσοστό του μικτού κέρδους των επιχειρήσεων που τον απαρτίζουν. Κατά συνέπεια ένας όμιλος έχει την δυνατότητα να αυξομειώσει ανάλογα το φορολογητέο κέρδος των θυγατρικών επιχειρήσεων, δηλαδή να μεταφέρει το φορολογητέο κέρδος από τη μια στην άλλη επιχείρηση και με αυτό τον τρόπο να επηρεάσει τη συνολική φορολογική επιβάρυνση του ομίλου.

Ο όμιλος αυξομειώνοντας κατάλληλα τις τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών μπορεί να μεγιστοποιήσει τα αποτελέσματά του μεταφέροντας τα κέρδη του στο κράτος με τη χαμηλότερη φορολογία. Οι σκοποί της ενδοομιλικής τιμολόγησης επηρεάζονται τόσο από την ατομική κατάσταση της εκάστοτε μονάδας του

ομίλου(π.χ. κερδοφόρος ή ζημιογόνος επιχείρηση) όσο και από τον εφαρμοστέο συντελεστή.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Σύμφωνα με κάποιους συγγραφείς (Abdallah 1989, Al Eryani 1990, Agran 1972, Borkowski 1990, Tang 1992) οι στόχοι της ενδοομιλικής τιμολόγησης συνοψίζονται στα παρακάτω:

- 1) Διαχείριση της φορολογητέας ύλης
- 2) Προσαρμογή στα εθνικά φορολογικά πλαίσια
- 3) Ανταγωνιστικότητα
- 4) Διαχείριση των δασμών του εμπορίου
- 5) Αποτίμηση απόδοσης
- 6) Προώθηση της επίτευξης των στόχων
- 7) Αντιμετώπιση των περιορισμών στη διαχείριση ρευστότητας.
- 8) Ελαχιστοποίηση ρίσκου πληθωρισμού
- 9) Διαχείριση συναλλαγματικών ισοτιμιών
- 10) Ορθή απεικόνιση πραγματικού κόστους και εισοδήματος.

Συναντάμε και μια άλλη οπτική, σύμφωνα με την οποία υποστηρίζεται ότι, η ενδοομιλική τιμολόγηση δεν αποτελεί κυρίως εργαλείο λογιστικής διαχείρισης αλλά αποτελεί εργαλείο συμπεριφοράς προκειμένου οι μάνατζερ να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις. Πιο συγκεκριμένα μπορούμε να πούμε πως οι στρατηγικοί στόχοι (Strategic Objectives) του transfer pricing μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

- i. σε φορολογικούς σκοπούς (Taxation-related Objectives)
- ii. σε εσωτερικούς σκοπούς σχετιζόμενους με τη διοίκηση της επιχείρησης (Internal or Management-oriented Objectives) καθώς και
- iii. σε διεθνείς ή λειτουργικούς σκοπούς (International or Operational Objectives)⁷

---

⁷Cravens, Karen S., Examining the Role of Transfer Pricing as a Strategy for Multinational Firms. International Business Review, Vol.6, No 2, σελ..132, - (1997)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΟ TRANSFERPRICING

1. Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΙΣΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ (“*arm’s length principle*”)

Η «αρχή των ίσων αποστάσεων» (“*arm’s length principle*”) αποτελεί το διεθνές πρότυπο τιμολογιακής πολιτικής, το οποίο θα πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη του Ο.Ο.Σ.Α.(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την τεκμηρίωση των τιμών χρέωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη αρχή, μία συναλλαγή μεταξύ συνδεδεμένων μερών είναι σύμφωνη με την «αρχή των ίσων αποστάσεων», εάν τα κέρδη που προκύπτουν από αυτή είναι παρόμοια με τα κέρδη που θα αποκόμιζαν ανεξάρτητες επιχειρήσεις, εάν πραγματοποιούσαν παρόμοιες, ήτοι επαρκώς συναλλαγές υπό τις ίδιες συνθήκες. Το ως άνω άρθρο εισάγει την αρχή των ίσων αποστάσεων στο ελληνικό φορολογικό δίκαιο, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 9 του Μοντέλου Σύμβασης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (εφεξής «ΟΟΣΑ»).

Με βάση, αυτό το άρθρο, λοιπόν, οι όροι που δημιουργούνται ή επιβάλλονται μεταξύ δύο συνδεδεμένων επιχειρήσεων στα πλαίσια των εμπορικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων τους διαφέρουν από όσους πραγματοποιούνται από ανεξάρτητες επιχειρήσεις, τότε οποιαδήποτε κέρδη δεν εμφανίζονται λόγω αυτών των όρων, θα μπορούν να συμπεριληφθούν στα κέρδη της συγκεκριμένης εταιρείας και να φορολογηθούν αντίστοιχα. Επομένως, οι συνθήκες, η τιμολόγηση και οι όροι των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών θα πρέπει να είναι συγκρίσιμοι με ό,τι θα συμφωνούνταν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων για τις ίδιες συναλλαγές.

Επομένως, μία συναλλαγή μεταξύ συνδεδεμένων μερών είναι σύμφωνη με την «αρχή των ίσων αποστάσεων», εάν τα κέρδη που προκύπτουν από αυτή είναι παρόμοια με τα κέρδη που θα αποκόμιζαν ανεξάρτητες επιχειρήσεις, εάν πραγματοποιούσαν παρόμοιες, ήτοι επαρκώς συναλλαγές υπό τις ίδιες συνθήκες.⁸

---

⁸B. Αθανασάκη, Η εφαρμογή της αρχής των ίσων αποστάσεων στις χρηματοοικονομικές ενδοομιλικές συναλλαγές, Νομική Βιβλιοθήκη, Φεβρουάριος 2015

2. ACTION 13

Τον Σεπτέμβριο του 2014, οι χώρες που συμμετέχουν στον ΟΟΣΑ/G20 (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για το σχέδιο δράσης σχετικά με τη διάβρωση και μετατόπιση των κερδών δημοσίευσαν την έκθεση «Καθοδήγηση στην Τεκμηρίωση των ενδοομιλικών τιμών και στην αναφορά κάθε χώρας» (Worldwide Transfer Pricing Reference Guide). Η έκθεση αυτή παρουσιάστηκε σε μια προσέγγιση τριών επιπέδων :

Το πρότυπο αυτό αποτελείται από (i) ένα κύριο αρχείο που περιέχει τυποποιημένες πληροφορίες σχετικά με όλα τα μέλη της ομάδας των πολυεθνικών επιχειρήσεων ii) έναν εγχώριο φάκελο που αναφέρεται σε συγκεκριμένες συναλλαγές των φορολογούμενων και (iii) μια έκθεση για κάθε χώρα Country By Country Reporting (Πίνακας Πληροφοριών ανά Χώρα) (CBC Reporting) που περιέχει συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την παγκόσμια κατανομή της ομάδας Πολυεθνικών Επιχειρήσεων τα έσοδα και τους φόρους που καταβάλλονται μαζί με ορισμένους δείκτες της θέσης της οικονομικής δραστηριότητα εντός του ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων.

Υποχρέωση για την σύσταση έκθεσης Country By Country Reporting (CBC Reporting) (Πίνακας Πληροφοριών ανά Χώρα) θα έχουν οι Όμιλοι με κύκλο εργασιών άνω των 750 000 000€ και η υποχρέωση αυτή θα ξεκινήσει για τις χρήσεις που αρχίζουν από 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα. Η υποβολή θα γίνεται στη φορολογική αρχή της μητρικής εταιρείας σε διάστημα 12 μηνών συνεπώς η πρώτη υποβολή θα αφορά τη χρήση που λήγει 31 Δεκεμβρίου 2016 και θα πρέπει να υποβληθεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο φορολογικός ελεγκτής θα έχει για πρώτη φορά ένα εργαλείο οικονομικής και στατιστικής ανάλυσης για την εκτίμηση κινδύνου με το οποίο θα βλέπει: τη παγκόσμια αλυσίδα αξίας των πολυεθνικών, θα προσδιορίζει κατά πόσο τα έσοδα και κέρδη σχετίζονται με την ύπαρξη ουσίας και θα προσδιορίζει την τεχνητή μεταφορά ποσών σε χώρες με χαμηλή ή μηδενική φορολογία.

3. *ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ*

Ως αντικειμενικοί στόχοι από την παραπάνω δράση οι οποίοι τίθενται εφεξής είναι οι ακόλουθοι:

1. Ως πρώτος στόχος τέθηκε οι φορολογούμενοι να λαμβάνουν υπόψη τους τις απαιτήσεις της ενδοομιλικής τιμολόγησης και των άλλων όρων στις συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και στην αναφορά του εισοδήματος που προέρχεται από τις συναλλαγές αυτές.
2. Στην συνέχεια, η δράση είχε σκοπό την παροχή πληροφοριών στις φορολογικές αρχές που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή αξιολόγησης του κινδύνου της ενδοομιλικής τιμολόγησης
3. Και τελικός στόχος τέθηκε η παροχή στις φορολογικές αρχές χρήσιμων πληροφοριών στην διεξαγωγή ενός κατάλληλα ενδεδειγμένου ελέγχου της ενδοομιλικής πολιτικής των οντοτήτων που υπόκεινται στην άσκηση φορολόγησης της δικαιοδοσίας τους, αν και μπορεί να συμπληρωθεί η τεκμηρίωση με πρόσθετες πληροφορίες όσο προχωρά ο έλεγχος

Οι αρχές πάνω στις οποίες βασίστηκε η παραπάνω δράση ήταν οι εξής:

Εμπιστευτικότητα: Οι νομικές αρχές θα πρέπει να θέσουν σε ισχύ και να εξασφαλίσουν τη νομική προστασία της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών. Θα εξασφαλιστεί το απόρρητο που θα ίσχυε στη περίπτωση της αμοιβαία Πολυμερούς Διοικητικής Συνδρομής σε Φορολογικά θέματα, ή μιας φορολογικής συνθήκης που ικανοποιεί το διεθνώς συμφωνημένο πρότυπο ανταλλαγής πληροφοριών κατόπιν αιτήσεως για φορολογικούς σκοπούς.

Συνοχή: Οι νομικές αρχές θα πρέπει να συνεργαστούν και να υιοθετήσουν μια κοινή νομική απαίτηση έναντι των ομάδων των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων εκτός αν εξαιρούνται, όπως ορίζεται στην παράγραφο 9 του Μοντέλου Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α.(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) Τα Δικαστήρια θα πρέπει να χρησιμοποιούν το τυποποιημένο υπόδειγμα που περιέχεται στο παράρτημα ΙΙΙ του κεφαλαίου V των κατευθυντήριων γραμμών του Ο.Ο.Σ.Α. για τις τιμές μεταβίβασης. Με άλλα λόγια, υπό αυτές τις συνθήκες, καμία νομική αρχή δεν είναι

αρμόδια να απαιτεί ότι η Country By Country (Πίνακας Πληροφοριών ανά Χώρα) (CBC Reporting) έκθεση περιέχει συμπληρωματικές πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

Κατάλληλη χρήση: Οι νομικές αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν κατάλληλα τις πληροφορίες στην Country By Country (CBC) (Πίνακας Πληροφοριών ανά Χώρα) Έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 25 της έκθεσης του Σεπτεμβρίου. Ειδικότερα, οι νομικές αρχές θα δεσμευθούν να χρησιμοποιήσουν την έκθεση της CBC για την αξιολόγηση υψηλού κινδύνου διάβρωσης και μετατόπισης κερδών. Αναφέροντας τις κατηγορίες υψηλού κινδύνου διάβρωσης και μετατόπισης των κερδών διακρίνουμε τις εξής ενέργειες:

- Συνδεδεμένες εταιρείες σε προνομιακά καθεστώτα.
- Υψηλοί κύκλοι εργασιών σε συνδυασμό με χαμηλή φορολογία και μικρό αριθμό προσωπικού.
- Μεταβαλλόμενες τιμολογιακές πολιτικές.
- Μεγάλες δαπάνες για ενδοομιλικά δικαιώματα και ενδοομιλικές υπηρεσίες.
- Ζημίες ή συνεχή χαμηλά έσοδα.
- Ηλεκτρονικό Εμπόριο.
- Διαφοροποίηση τιμών σε συνδεδεμένα και μη συνδεδεμένα πρόσωπα.
- Ανομοιόμορφη/Ανακόλουθη ενδοομιλική χρηματοδότηση και υψηλά επιτόκια.
- Αναδιαρθρώσεις και μεταφορές περιουσιακών στοιχείων/λειτουργιών και ρίσκων.
- Υψηλές επαναχρεώσεις κεντρικού και αμοιβές για διοικητικές υπηρεσίες.
- Πώληση σε συνδυασμό παραχώρησης χρήσης πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Σημαντική χρήση υβριδικών εταιρειών και προϊόντων.

4. ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Αρχικά στο πλαίσιο του Ο.Ο.Σ.Α. (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την Μετατόπιση Βάσης Διάβρωσης και Κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS), τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να εφαρμόσουν τα μέτρα που περιλαμβάνονται στις τελικές εκθέσεις για την Μετατόπιση Βάσης Διάβρωσης και Κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS), οι οποίες δημοσιεύθηκαν στις 5 Οκτωβρίου 2015 και εγκρίθηκαν από τους ηγέτες της G20 το Νοέμβριο του 2015. Ωστόσο, η μονομερής και διαφοροποιημένη εφαρμογή των μέτρων για τη Μετατόπιση βάσης διάβρωσης και κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS) από κάθε κράτος μέλος θα μπορούσε να κατακερματίσει την ενιαία αγορά με τη δημιουργία συγκρούσεων μεταξύ των εθνικών πολιτικών, στρεβλώσεων και φορολογικών εμποδίων για τις επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα μπορούσε επίσης να δημιουργήσει νέα κενά και διαφορές τα οποία θα μπορούσαν να εκμεταλλεύονται οι επιχειρήσεις που επιδιώκουν να αποφύγουν τη φορολογία, υπονομεύοντας έτσι τις προσπάθειες των κρατών μελών για την αποτροπή αυτών των πρακτικών. Ως εκ τούτου, είναι ουσιώδους σημασίας για την καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς τα κράτη μέλη – τουλάχιστον – να μεταφέρουν τα μέτρα του Ο.Ο.Σ.Α. για την Μετατόπιση βάσης διάβρωσης και κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS) στα εθνικά τους νομικά συστήματα με συνεκτικό και συντονισμένο τρόπο.

Σε δεύτερο επίπεδο, η Επιτροπή ανακοίνωσε στο σχέδιο δράσης του Ιουνίου 2015 την δρομολόγηση νέας πρότασή της για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ) (Common Consolidated Corporate Tax Base), ως ολιστική λύση για τη δημιουργία πιο δίκαιης και αποτελεσματικής φορολόγησης. Επίσης, κάλεσε τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να εργάζονται για ορισμένες διεθνείς πτυχές της κοινής βάσης, που συνδέονται με το έργο του Ο.Ο.Σ.Α. (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης για την Μετατόπιση Βάσης Διάβρωσης και Κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting-BEPS) ενώ η αναθεωρημένη πρόταση για την ΚΕΒΦΕ (Κοινή Ενοποιημένη Βάση Φορολογίας Εταιρειών) ήταν στο στάδιο της προετοιμασίας.

Η οδηγία, ως εκ τούτου στοχεύει να επιτύχει μια ισορροπία μεταξύ, αφενός, της ανάγκης για ένα ορισμένο βαθμό ομοιομορφίας στην εφαρμογή των αποτελεσμάτων για τη Μετατόπιση Βάσης Διάβρωσης και Κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting –BEPS) σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και των αναγκών των κρατών μελών για να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των φορολογικών τους συστημάτων στο πλαίσιο των νέων αυτών κανόνων. Επομένως η οδηγία ορίζει τις γενικές αρχές και αφήνει τις λεπτομέρειες εφαρμογής στα κράτη μέλη, δεδομένου ότι αυτά βρίσκονται σε καλύτερη θέση όσον αφορά τη διαμόρφωση των συγκεκριμένων στοιχείων των κανόνων με τρόπο καλύτερα προσαρμοσμένο στα οικεία συστήματα φορολογίας των επιχειρήσεων.

Ως εκ τούτου, η οδηγία αναμένεται ότι θα δημιουργήσει ισότιμους όρους ελάχιστης προστασίας για τα συστήματα φορολογίας των επιχειρήσεων όλων των κρατών μελών.⁹

Τα τελευταία δύο χρόνια εξελίχθηκε μια σημαντική εργασία από τον Ο.Ο.Σ.Α. (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την Διάβρωση της Φορολογικής Βάσης και τη Μεταφορά Κερδών (Base Erosion and Profit Shifting – BEPS), η οποία κατέληξε τον Οκτώβριο 2015 σε 15 ξεχωριστές δράσεις που προτείνουν μέτρα και δίνουν συστάσεις στις χώρες για την αντιμετώπιση των φαινομένων φοροαποφυγής σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σε συνέχεια των πιο πάνω Δράσεων του Ο.Ο.Σ.Α. (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιανουάριο, το πακέτο μέτρων κατά της Φοροαποφυγής (Anti-Tax Avoidance Package), που περιέχει

---

⁹Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(2016) 26 final, Βρυξέλλες, 28/1/2016

πρωτοβουλίες νομοθετικού και μη περιεχομένου. Από τις προτάσεις αυτές ξεχωρίζουν:

a) η Πρόταση Οδηγίας κατά της Φοροαποφυγής, που προτείνει μια σειρά από δεσμευτικά από Δεσμευτικά μέτρα τα οποία όλα τα κράτη-μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν για να αντιμετωπίσουν τις σημαντικές περιοχές του Επιθετικού Φορολογικού Σχεδιασμού και

b) η Αναθεώρηση της Οδηγίας για την Διοικητική Συνεργασία, που θα επιτρέπει την ανταλλαγή των Ανά Χώρα Αναφορών μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών, δηλαδή ανταλλαγή βασικών πληροφοριών για τις πολυεθνικές.

Η Πρόταση Οδηγίας κατά της Φοροαποφυγής (Anti -Tax Avoidance Directive Proposal) περιέχει 6 βασικά μέτρα για την αντιμετώπισή της:

- 1) **Κανόνες για τις Ελεγχόμενες Αλλοδαπές Εταιρείες (Controlled Foreign Corporation Rules)**, για την αποφυγή της μεταφοράς κερδών σε χώρες με χαμηλό ή μηδενικό φορολογικό συντελεστή.
- 2) **Κανόνας μετάπτωσης στο σύστημα πίστωσης του φόρου (Switchover Rules)**, για την αποφυγή της διπλής μη φορολόγησης του ίδιου εσόδου
- 3) **Φορολόγηση κατά την έξοδο (Exit Taxation)**, για να αποτρέψει τις εταιρείες να μεταφέρουν τα περιουσιακά τους στοιχεία σε ευνοϊκές φορολογικά δικαιοδοσίες, ώστε να αποφεύγουν την φορολόγηση.
- 4) **Περιορισμός έκπτωσης τόκων (Interest Limitation)**, για να αποτρέψει τις εταιρείες να μειώνουν τη φορολογική τους βάση μέσω τεχνητού δανεισμού
- 5) **Κανόνες για υβριδικές αναντιστοιχίες (Anti-hybrid Rules)**, για να αποτρέψει τις εταιρείες να χρησιμοποιούν τεχνητό δανεισμό για να αποφεύγουν τη φορολόγηση

- 6) **Γενική ρήτρα κατά της φοροαποφυγής (General Anti-Avoidance Rule)**, για να αντιμετωπίσει τον φορολογικό σχεδιασμό όπου δεν εφαρμόζονται τα παραπάνω.

Η δεύτερη Οδηγία που προτείνει η Επιτροπή έχει να κάνει με την ανταλλαγή των Ανά Χώρα Αναφορών (Country by Country Reporting) που έρχεται σε συνέχεια της Δράσης 13 της Μετατόπισης Βάσης Διάβρωσης και Κέρδους (Base Erosion and Profit Shifting- BEPS). Η Ευρωπαϊκή Ένωση σπεύδει λοιπόν να υιοθετήσει αυτή την δράση.

Οι μητρικές εταιρείες των Ομίλων, που έχουν έσοδα σε ενοποιημένο επίπεδο άνω των 750.000.000 ευρώ, θα υποβάλλουν στις φορολογικές αρχές του κράτους της κατοικίας τους, κάποιες βασικές πληροφορίες ανά χώρα για όλο τον Όμιλο. Στην ουσία θα δίνουν σε έναν και μόνο Πίνακα την εικόνα για την γεωγραφική κατανομή των εσόδων, των κερδών και των φόρων μέσα στον Όμιλο. Αυτές οι πληροφορίες θα πρέπει να υποβληθούν για πρώτη φορά για το έτος 2016 και μέσα σε 12 μήνες από το τέλος του έτους . Οι φορολογικές αρχές θα πρέπει να ανταλλάσσουν τα στοιχεία αυτόματα μέσα σε 15 μήνες από τη λήξη του φορολογικού έτους της επιχείρησης.

Η πιο πρόσφατη εξέλιξη, που δεν περιλαμβάνεται στο Πακέτο Μέτρων, είναι η Πρόταση της Επιτροπής που υπεβλήθη τον Απρίλιο για την δημοσιοποίηση των στοιχείων του Πίνακα Πληροφοριών ανά Χώρα (Country by Country Reporting). Αυτό προτείνεται να γίνει με την τροποποίηση της Λογιστικής Οδηγίας, ώστε να προβλέπει την δημοσιοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών ανά χώρα .

Οι πληροφορίες θα είναι διαθέσιμες και δημόσια προσβάσιμες, στα πλαίσια της διασφάλισης διαφάνειας, για τουλάχιστον 5 χρόνια, ενώ θα πρέπει να υποβάλλονται και στο μητρώο των εταιρειών.¹⁰

---

¹⁰Ε. Πηλίγκου, Η φορολογία εισοδήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση-Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής στον ευρωπαϊκό χώρο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. ΠΡΟΣΩΠΑ: ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΒΑΣΕΙ ΝΟΜΟΥ

Η αλματώδης ανάπτυξη των διεθνών συναλλαγών σε μια εποχή σχεδόν απόλυτης παγκοσμιοποίησης οδήγησε και στην ολοένα μεγαλύτερη παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων στον κόσμο. Ο όρος ενδοομιλική τιμολόγηση (transfer pricing) όπως έχει προαναφερθεί αναφέρεται στον προσδιορισμό της αξίας των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων που είναι έννοια ευρύτερη του Ομίλου. Αναφέρεται στην τιμή που χρεώνει μια συνδεδεμένη επιχείρηση η οποία ενδεχομένως να διαφέρει από την τιμή που θα χρέωνε αν η αντισυμβαλλόμενη επιχείρηση ήταν ανεξάρτητη. Η σύνδεση, επομένως μεταξύ των επιχειρήσεων διαπιστώνεται με κριτήρια δικαιοπρακτικά, συμμετοχικά ή πραγματικά ανάμεσα σε αυτοτελείς νομικές οντότητες η οποία επιτρέπει την άσκηση της μίας στην άλλη.

Η έννοια του Ομίλου αναφέρεται στην ένταξη των επιχειρήσεων σε ένα ευρύτερο σύνολο που εμφανίζει οικονομική και διοικητική ενότητα και ασκεί κεντρική εξουσία στα μέλη του. Η χαρακτηριστική διαφορά ανάμεσα στις δύο έννοιες είναι ότι για την ύπαρξη σχέσης σύνδεσης, αρκεί η δυνατότητα άσκησης επιρροής, ενώ για την ύπαρξη του Ομίλου απαιτείται πραγματικός διοικητικός και οικονομικός έλεγχος. Συμπεραίνεται λοιπόν από τα παραπάνω ότι η σχέση σύνδεσης αποτελεί προϋπόθεση για την δημιουργία Ομίλου ενώ αντίθετα η ύπαρξη σύνδεσης δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη και Όμιλο.

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία ο όρος της έννοιας της συνδεδεμένης επιχείρησης επιχειρήσεως-προσώπου διατυπώνεται στο άρθρο 42ε, παράγραφος 5, σε συνδυασμό με το άρθρο 96, παράγραφος 1 του Ν2190/20: «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», στο άρθρο 64: «Τροποποίηση διατάξεων του Κ.Φ.Ε.», παράγραφος 3α, του Ν4170/13 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, ρύθμιση θεμάτων της ΕΛ.Τ.Ε., αναμόρφωση Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. και άλλες διατάξεις», το οποίο συμπλήρωσε την παράγραφο 2, του άρθρου 39: «Υπερτιμολογήσεις και Υποτιμολογήσεις» του Ν2238/94: «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» και στο άρθρο 2: «Ορισμοί» του Ν4172/13: «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος».

Έννοια «Συνδεδεμένης» Επιχείρησης με βάση το Ν2190/20

Σύμφωνα με το Ν2190/20 , άρθρο 42^ε, παρ.5 ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική. Ειδικότερα σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική υφίσταται όταν μια μητρική επιχείρηση:

- a) είτε έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης, έστω και αν η πλειοψηφία αυτή σχηματίζεται ύστερα από συνυπολογισμό των τίτλων και δικαιωμάτων που κατέχονται από τρίτους για λογαριασμό της μητρικής επιχείρησης (πλειοψηφική συμμετοχή),
- b) είτε ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης ύστερα από συμφωνία με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής (συμβατικός έλεγχος),
- c) είτε συμμετέχει στο κεφάλαιο της άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης και έχει το δικαίωμα, είτε άμεσα, είτε μέσω τρίτων, να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της θυγατρικής αυτής επιχείρησης (διορισμός μελών),
- d) είτε ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στην άλλη (θυγατρική) επιχείρηση. Δεσπόζουσα επιρροή υπάρχει όταν η μητρική επιχείρηση διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέσω τρίτων που ενεργούν λογαριασμό της επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον το 20% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της θυγατρικής και, ταυτόχρονα, ασκεί κυριαρχική επιρροή στη διοίκηση ή τη λειτουργία της τελευταίας.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β και γ της παραγράφου 5, του άρθρου 42ε του εν λόγω νόμου, «συνδεδεμένες» επιχειρήσεις είναι κάθε μια από τις θυγατρικές ή τις θυγατρικές των θυγατρικών των επιχειρήσεων με σχέση μητρικής προς θυγατρική, ασχέτως αν μεταξύ των θυγατρικών αυτών δεν υπάρχει απευθείας δεσμός συμμετοχής. Ακόμη, σύμφωνα με την περίπτωση δ της παραγράφου 5, του άρθρου 42ε του εν λόγω νόμου ορίζονται ως «συνδεδεμένες» επιχειρήσεις και κάποιες που δεν συνδέονται με σχέσεις μητρικής προς θυγατρική, αλλά εμπίπτουν

στην υποχρέωση ενοποίησης βάσει του άρθρου 96, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου. Αυτές είναι εκείνες που:

- a) είτε έχουν τεθεί υπό ενιαία διεύθυνση κατόπιν σύμβασης που έχει συναφθεί με την πρώτη (μητρική) επιχείρηση ή σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού τους,
- b) είτε τα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα της (θυγατρικής) επιχείρησης, αποτελούνται κατά πλειοψηφία από τα ίδια πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα κατά τη διάρκεια της χρήσης στην (μητρική) επιχείρηση.

Έννοια «Συνδεδεμένης» Επιχείρησης - Προσώπου με βάση το Ν4172/13

Σύμφωνα με το Ν4172/13, άρθρο 64, παράγραφος 3^α του «Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» ως συνδεδεμένες ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες:

- c) Συνδέονται λόγω της συμμετοχής της μίας στην άλλη επιχείρηση, κατέχοντας άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια, ή συμμετοχή στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%), βάσει αξίας ή αριθμού, ή δικαιώματα σε κέρδη ή δικαιώματα ψήφου.
- d) Συνδέονται με κάθε άλλη επιχείρηση που κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%), βάσει αξίας ή αριθμού, ή δικαιώματα σε κέρδη ή δικαιώματα ψήφου σε μία από τις «συνδεδεμένες» επιχειρήσεις.
- e) Συνδέονται με κάθε άλλο πρόσωπο με το οποίο υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή το πρόσωπο αυτό ασκεί καθοριστική επιρροή ή έχει τη δυνατότητα καθοριστικής επιρροής στη λήψη των αποφάσεων της επιχείρησης ή σε περίπτωση που και τα δύο πρόσωπα-επιχειρήσεις έχουν σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή δυνατότητα καθοριστικής επιρροής από τρίτο πρόσωπο.

Έννοια «Συνδεδεμένου» Προσώπου με βάση το Ν4172/13

Η έννοια του «Συνδεδεμένου» προσώπου, φυσικού ή νομικού, επαναδιατυπώθηκε με το άρθρο 2: «Ορισμοί», του Ν4172/13 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω νόμου «συνδεδεμένο» πρόσωπο ορίζεται το κάθε πρόσωπο (φυσικό ή νομικό), το οποίο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα

στη διοίκηση, τον έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου, το οποίο είναι συγγενικό ή με το οποίο συνδέεται. Πιο συγκεκριμένα, εξειδικεύθηκε ως:

- a) το κάθε πρόσωπο που κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) βάσει αξίας ή αριθμού,
- b) δύο ή περισσότερα πρόσωπα, εάν κάποιο πρόσωπο κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) βάσει αξίας ή αριθμού,
- c) κάθε πρόσωπο με το οποίο υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή ασκεί καθοριστική επιρροή ή έχει τη δυνατότητα άσκησης επιρροής άλλου προσώπου ή σε περίπτωση που και τα δύο πρόσωπα έχουν σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή δυνατότητα καθοριστικής άσκησης επιρροής από τρίτο πρόσωπο.

Επιπρόσθετα θεσπίστηκε υποχρέωση στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις για κατάρτιση φακέλου τεκμηρίωσης τιμών των μεταξύ τους συναλλαγών, με τις διατάξεις του άρθρου 26 ν.3728/2008 που είναι μη φορολογικές διατάξεις. Οι εν λόγω διατάξεις σχετικά με τις υπόχρεες επιχειρήσεις προέβλεπαν: «1. Εταιρείες που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο και μορφή στην Ελλάδα υποχρεούνται να εφαρμόζουν στις συναλλαγές τους με τις εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με αυτές κατά την έννοια του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 (ενδοομιλικές συναλλαγές), όρους οι οποίοι να είναι ταυτόσημοι ή όμοιοι, σε κάθε δε περίπτωση να μην αποκλίνουν αναίτιολόγητα από τους όρους, οι οποίοι θα εφαρμόζονταν για τις ίδιες ή παρόμοιες συναλλαγές μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων (αρχή των ίσων αποστάσεων).

2. ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΙΜΩΝ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Σύμφωνα με τον νόμο 4174/2013 και συγκεκριμένα τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 21 «1.Για τις μεταξύ τους συναλλαγές που εμπίπτουν στο άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, καθώς και τη μεταξύ τους μεταφορά

λειτουργιών του άρθρου 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης.

Φάκελο Τεκμηρίωσης υποχρεούνται να τηρούν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, για τις παραπάνω συναλλαγές τους με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις παραπάνω συναλλαγές τους με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή. Οι υπόχρεοι της παραγράφου 1 απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον:

a) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ανά φορολογικό έτος, ή

b) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ανά φορολογικό έτος».

3. *ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ*

Οι ημεδαπές επιχειρήσεις που συνδέονται με άλλη επιχείρηση κατά την έννοια του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄) , άρθρο 39 παρ.2 υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο τεκμηρίωσης τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών τους.

Ο φάκελος τεκμηρίωσης περιλαμβάνει πληροφορίες οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργική ταυτότητα της επιχείρησης ήτοι τον όμιλο στον οποίον ανήκει, τις λειτουργίες τις οποίες επιτελεί καθώς και του κινδύνους τους οποίους αναλαμβάνει καθώς επίσης και κατάλογο με τις ενδοομιλικές συναλλαγές προς τεκμηρίωση οι οποίες πραγματοποιούνται εντός της οικείας διαχειριστικής περιόδου και περιγραφή της μεθόδου τεκμηρίωσης που εφαρμόζεται. Ο φάκελος τεκμηρίωσης τηρείται στην επιχείρηση και τίθεται στην διάθεση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής στα πλαίσια

ελέγχου εντός ενός εύλογου χρονικού διαστήματος το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες.

Πιο συγκεκριμένα ο ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- **Λεπτομερή περιγραφή της επιχείρησης και της στρατηγικής της συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.**
- **Λεπτομερή περιγραφή των συναλλαγών προς τεκμηρίωση η οποία περιλαμβάνει:**
  - i. Τη φύση των συναλλαγών(πώληση αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χρηματοοικονομικές συναλλαγές, άυλα περιουσιακά στοιχεία κ.α.).
  - ii. Τη ροή των τιμολογίων
  - iii. Το ύψος των συναλλαγών
- **Συγκριτική ανάλυση**
  - i. Χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών καθώς και συναφείς πληροφορίες ή και εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία εφόσον είναι διαθέσιμα
  - ii. Λειτουργική ανάλυση(επιτελούμενες λειτουργίες, περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, επιχειρηματικοί κίνδυνοι). Το βασικό στοιχείο σε αυτή τη φάση είναι να γίνει αντιστοίχιση της εταιρείας και να καθοριστεί ο ρόλος της εταιρείας σε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά αν αποτελεί δηλαδή επενδυτικό κέντρο, κέντρο κέρδους, κέντρο κόστους, κέντρο εσόδων ή κέντρο δαπανών.
  - iii. Συμβατικοί όροι
  - iv. Οικονομικές συνθήκες και
  - v. Ειδικές στρατηγικές της επιχείρησης

i. Επεξήγηση για την επιλογή και την εφαρμογή της/των μεθόδου/μεθόδων προσδιορισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Για την διαπίστωση εφαρμογής της παραπάνω αρχής, λαμβάνονται υπόψη πάντοτε οι «Κατευθυντήριες Οδηγίες του Ο.Ο.Σ.Α.(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) περί Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και τις Φορολογικές Αρχές (Ο.Ε.С.Д. Transfer Pricing Guidelines for Tax Administrations and Multinational Enterprises), όπως κάθε φορά επικαιροποιούνται. Σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές οι μέθοδοι διακρίνονται ανάλογα με τη λειτουργία που επιτελούν με τον ακόλουθο τρόπο:

- **Στις παραδοσιακές ή κλασικές μεθόδους**
  - i. Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής
  - ii. Μέθοδος της τιμής μεταπώλησης
  - iii. Μέθοδος κόστους πλέον περιθωρίου κέρδους
- **Στις συναλλακτικές μεθόδους οι οποίες βασίζονται στα κέρδη (μικτά ή καθαρά):**
  - i. Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής
  - ii. Μέθοδος του επιμερισμού των κερδών

4. ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 56 ορίζεται ότι, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παραγράφου 3 του άρθρου 21 ΚΦΔ επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογούμενου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού συνοπτικού πίνακα, το παραπάνω πρόστιμο επιβάλλεται μόνο αν

μεταβάλλονται τα ποσά των συναλλαγών και οι συνολικές σωρευτικές διαφορές είναι, κατά απόλυτη τιμή, άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια, η οποία διαπιστώνεται στο πλαίσιο ελέγχου και επιβάλλεται μόνο αν η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του 10% των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Στο Κεφάλαιο Η' της ΠΟΛ.1144/15.5.2014 Απόφασης ΓΓΔΕ (Β' 1374) ορίζεται ότι ο Συνοπτικός Πίνακας Πληροφοριών θεωρείται ανακριβής/ατελής όταν δεν συμφωνεί με το περιεχόμενο του φακέλου τεκμηρίωσης και όταν δεν δηλώνονται σε αυτόν ορθά και πλήρως τα οριζόμενα στοιχεία του παραρτήματος της ΠΟΛ.1097/9.4.2014.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56 ορίζεται ότι, σε περίπτωση μη υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 56 ορίζονται κλιμακούμενα πρόστιμα, σε περίπτωση εκπρόθεσμης διάθεσης ή μη διάθεσης στη Φορολογική Διοίκηση του φακέλου τεκμηρίωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 21 ΚΦΔ. Στην περίπτωση εκπρόθεσμης διάθεσης από την τριακοστή πρώτη (31η) ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης έως την εξηκοστή (60η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Επίσης, από την εξηκοστή πρώτη (61η) ημέρα έως την ενενηκοστή (90η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ενώ στην περίπτωση που δεν διατεθεί καθόλου ή διατεθεί μετά την ενενηκοστή (90η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

Περίπτωση	Πρόστιμο
α) Εκπρόθεσμη Υποβολή Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών (άρθρο 56 παρ 1, εδ. α' και β')	1/1000 επί των προς τεκμηρίωση συναλλαγών Ελάχιστο πρόστιμο 500 € και μέγιστο 2.000 €
β) Εκπρόθεσμη Υποβολή Τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών (άρθρο 56 παρ. 1 εδ. γ')	Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η τροποποίηση αφορά συνολικές μεταβολές στο ύψος των προς τεκμηρίωση συναλλαγών άνω των € 200.000: 1/1000 επί των προς τεκμηρίωση συναλλαγών (για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης) Ελάχιστο πρόστιμο 500 € και μέγιστο 2.000 €
γ) Υποβολή Ανακριβούς / Ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών (άρθρο 56 παρ. 1 εδ. δ')	Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του 10% των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. 1/1000 επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια Ελάχιστο πρόστιμο 500 € και μέγιστο 2.000 €
δ) Μη υποβολή Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών (άρθρο 56 παρ. 2)	1/1000 επί των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Ελάχιστο πρόστιμο 2.500 € και μέγιστο 10.000 €
ε) Εκπρόθεσμη διάθεση του φακέλου τεκμηρίωσης στην Φορολογική Διοίκηση (άρθρο 56 παρ. 3)	Παράδοση μεταξύ 31ης ημέρας και 60ης από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης Πρόστιμο: 5.000 € Παράδοση μεταξύ 61ης ημέρας και 90ης από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης Πρόστιμο: 10.000 € Παράδοση μετά την 90η ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης ή μη παράδοση Πρόστιμο: 20.000 €

Για την περαιτέρω κατανόηση παραθέτουμε τον παρακάτω πίνακα:

Επισημαίνεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 54 δεν εφαρμόζονται για παραβάσεις σχετικές με την υποβολή του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών ή του φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών, καθώς στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι ειδικότερες διατάξεις του άρθρου 56. Σε

περίπτωση όμως διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου, διάπραξης εκ νέου της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, τα σχετικά πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο και στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης, στο τετραπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου (άρθρο 54 παρ. 3). Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα:

Παραδείγματα

1. Υπόχρεος τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης υποβάλλει εκπρόθεσμα ηλεκτρονικά Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών (μετά το πέρας της προθεσμίας της παραγράφου 3 του άρθρου 21, ήτοι μετά το πέρας τεσσάρων μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους).

Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 56, με τον περιορισμό που τίθεται στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 56.

Ειδικότερα:

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση 200.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 400.000€ = €200$,

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση 300.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 300.000€ = €300$ (εντός οριζομένων ορίων).

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση 1.200.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 1.200.000€ = €1.200$,

2. Υπόχρεος τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης υποβάλλει εκπρόθεσμα τροποποιητικό Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών (μετά το πέρας της προθεσμίας της παραγράφου 3 του άρθρου 21, ήτοι μετά το πέρας τεσσάρων μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους).

Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 56, υπό την προϋπόθεση η τροποποίηση να αφορά μεταβολές συναλλαγών συνολικού ύψους άνω των 200.000€, κατά απόλυτη τιμή, με τον περιορισμό που τίθεται στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 56.

Ειδικότερα:

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με συνολική διαφορά στο ύψος συναλλαγών, μεταξύ αρχικού και τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών, 200.000€ δεν επιβάλλεται πρόστιμο.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με συνολική διαφορά στο ύψος συναλλαγών, μεταξύ αρχικού και τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών, 210.000€ (άνω των 200.000€) και συνολικό ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση, μετά την τροποποίηση, 450.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 450.000€ = 450€$, το οποίο βάσει του τιθέμενου ελαχίστου ορίου του β' εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 56 ανέρχεται τελικά σε 500€.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών με συνολική διαφορά στο ύψος συναλλαγών, μεταξύ αρχικού και τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών, 210.000€ και συνολικό ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση, μετά την τροποποίηση, 2.300.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 2.300.000€ = 2.300€$, το οποίο βάσει του περιορισμού του β' εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 56 ανέρχεται τελικά σε 2.000€.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής περισσότερων του ενός τροποποιητικών Συνοπτικών Πινάκων Πληροφοριών με συνολική σωρευτική διαφορά, κατά απόλυτη τιμή, στο ύψος συναλλαγών, μεταξύ αρχικού και τελευταίου τροποποιητικού Πίνακα, 210.000€ και συνολικό ύψος συναλλαγών προς τεκμηρίωση, μετά την τελευταία τροποποίηση, 2.300.000€ επιβάλλεται πρόστιμο $1/1000 * 2.300.000€ = 2.300€$, το οποίο βάσει του περιορισμού του β' εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 56 ανέρχεται τελικά σε 2.000€. Σε περίπτωση υποβολής νέου τροποποιητικού Πίνακα, ως αρχικός Πίνακας, για τον υπολογισμό ενδεχόμενου νέου προστίμου, θεωρείται ο τελευταίος τροποποιητικός βάσει του οποίου επιβλήθηκε το πρώτο πρόστιμο. Στο παραπάνω παράδειγμα, ως αρχικός Πίνακας θεωρείται εκείνος με τον οποίο δηλώθηκαν συναλλαγές ύψους € 2.300.000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

1. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΙΜΗΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΤΙΜΗΣ (Comparable Uncontrolled Price-CUP)

Η μέθοδος της Συγκρίσιμης μη Ελεγχόμενης Τιμής (CUP) συγκρίνει την τιμή που χρεώνεται για την ιδιοκτησία ή τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε μια ελεγχόμενη συναλλαγή με την τιμή που χρεώνεται για την ιδιοκτησία ή τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε αντίστοιχη μη ελεγχόμενης τιμής συναλλαγή σε ανάλογες περιστάσεις. Εάν υπάρχει οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των δύο τιμών, αυτό μπορεί να σημαίνει ότι οι όροι των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων της συνδεδεμένης επιχείρησης δεν είναι καθαρά σε εμπορική βάση, και ότι η συγκρίσιμη μη ελεγχόμενη τιμή της συναλλαγής μπορεί να χρειαστεί να αντικαταστήσει την τιμή στην ελεγχόμενη συναλλαγή.

Μια ανεξέλεγκτη συναλλαγή μπορεί να συγκριθεί με μια ελεγχόμενη συναλλαγή για τους σκοπούς της μεθόδου Συγκρίσιμης μη Ελεγχόμενης Τιμής (CUP) εάν συντρέχουν μία από τις δύο προϋποθέσεις:

- Καμία από τις διαφορές (αν υπάρχουν) μεταξύ των πράξεων που συγκρίνονται ή μεταξύ των επιχειρήσεων που ασχολούνται με αυτές τις συναλλαγές δεν θα μπορούσε να επηρεάσει ουσιωδώς την τιμή στην ανοικτή αγορά.
- Εύλογα ακριβείς ρυθμίσεις μπορούν να γίνουν για την εξάλειψη των επιπτώσεων των εν λόγω διαφορών.
- Η Μέθοδος της Συγκρίσιμης μη Ελεγχόμενης Τιμής (CUP) μπορεί να εφαρμοστεί βάσει των συναλλαγών των φορολογούμενων με ανεξάρτητες επιχειρήσεις («εσωτερικά συγκριτικά στοιχεία»), ή βάσει των συναλλαγών μεταξύ άλλων ανεξάρτητων επιχειρήσεων ("εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία").
- Αν και η μέθοδος αυτή είναι δυνητικά διαθέσιμη για όλους τους τύπους συναλλαγών, η απαίτηση συγκρισιμότητας του προϊόντος να είναι σε θέση να την εφαρμόσει με ένα λογικά αξιόπιστο τρόπο είναι ιδιαίτερα υψηλή,

γιατί οποιαδήποτε διαφορά προϊόντος μπορεί να επηρεάσει ουσιωδώς την τιμή της συναλλαγής, ενώ συχνά δεν είναι εφικτό να γίνουν λογικά ακριβείς ρυθμίσεις της συγκρισιμότητας για τέτοιες διαφορές. Εν τη απουσία των εσωτερικών συγκριτικών στοιχείων, η Μέθοδος της Συγκρίσιμης μη Ελεγχόμενης Τιμής είναι πιο χρήσιμη για τη δημιουργία τιμής ίσων αποστάσεων για:

- i. πωλήσεις εμπορευμάτων που διαπραγματεύονται σε μια αγορά, υπόκεινται σε ελεγχόμενες συναλλαγές σε σύγκριση με μη ελεγχόμενες συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα σε ανάλογες περιστάσεις, και συμπεριλαμβάνονται στο ίδιο επίπεδο της εμπορικής αλυσίδας (π.χ. πώληση σε ένα δευτερεύον κατασκευαστή, σε έναν διανομέα, σε ένα πωλητή λιανικής, κ.λπ.), και
- ii. μερικές κοινές οικονομικές συναλλαγές όπως ο δανεισμός χρημάτων.

2. Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗΣ (Resale Price Method-RPM)

Η μέθοδος της τιμής μεταπώλησης, αξιολογεί εάν μία συναλλαγή μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι συμβατή με την αρχή των ίσων αποστάσεων συγκρίνοντας το **μικτό περιθώριο κέρδους** που προκύπτει από παρόμοιες συναλλαγές μεταξύ μη συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Γενικά θεωρείται καταλληλότερη για την τεκμηρίωση συναλλαγών εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε **εμπορικές δραστηριότητες**, όπως για παράδειγμα στους διανομείς προϊόντων. Η μέθοδος αυτή ξεκινά με την τιμή στην οποία ένα αγαθό το οποίο έχει αγοραστεί από μία συνδεδεμένη επιχείρηση μεταπωλείται σε μία ανεξάρτητη επιχείρηση. Στη συνέχεια, η τιμή αυτή (δηλαδή η τιμή μεταπώλησης) μειώνεται κατά το κατάλληλο περιθώριο κέρδους (περιθώριο κέρδους μεταπώλησης), το οποίο αντιπροσωπεύει το ποσό με το οποίο ο μεταπωλητής προσδοκεί να καλύψει τα έξοδα πώλησης ή άλλα λειτουργικά έξοδα, ώστε από τη δραστηριότητα αυτή να προκύψει το κατάλληλο κέρδος.

Το υπόλοιπο που προκύπτει μετά την αφαίρεση του περιθωρίου κέρδους και την αναμόρφωση άλλων εξόδων που σχετίζονται με την αγορά του αγαθού (π.χ. δασμοί), μπορεί να θεωρηθεί ως η συμβατή με την αρχή των ίσων αποστάσεων τιμή, για τη πώληση των συγκεκριμένων αγαθών μεταξύ των συνδεδεμένων μερών. Το περιθώριο κέρδους του μεταπωλητή από μία ενδοομιλική συναλλαγή μπορεί να προκύψει σε σχέση με το περιθώριο κέρδους το οποίο αποκτά ο μεταπωλητής από αγαθά τα οποία αγοράστηκαν και πωλήθηκαν στα πλαίσια μίας συγκρίσιμης ανεξάρτητης συναλλαγής.

Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται **καλύτερα σε πωλήσεις αγαθών παρά υπηρεσιών**. Η αποδεκτή τιμή για αγορές από συνδεδεμένο μέρος καθορίζεται από την αφαίρεση του περιθωρίου κέρδους από την τιμή πώλησης σε μη συνδεδεμένο μέρος από συγκρίσιμη μη ελεγχόμενη συναλλαγή. Ο τύπος που χρησιμοποιείται για να εξακριβωθεί η ανωτέρω μέθοδος είναι η εξής:

Arm's Length Purchased Price = Resale price to non-related parties X (1-G.Margin of comparable uncontrolled transaction).

ΤΙΜΗ ΑΡΧΗΣ ΙΣΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ = ΤΙΜΗ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗΣ x (1 – ΜΚ%)

Και σε αυτή την μέθοδο υπάρχει η δυνατότητα της **εσωτερικής και εξωτερικής σύγκρισης**.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ(Cost Plus Method -CPM)

Η μέθοδος του κόστους πλέον του περιθωρίου κέρδους(CPM) ξεκινά με τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τον παραγωγό των αγαθών ή προμηθευτή των υπηρεσιών σε μία ελεγχόμενη συναλλαγή για τη μεταβίβαση αγαθών ή υπηρεσιών σε «συνδεδεμένο» αγοραστή. Ένα κατάλληλο περιθώριο κέρδους προστίθεται στη συνέχεια σε αυτό το κόστος που αρμόζει στις λειτουργίες που πραγματοποιήθηκαν, τους κινδύνους που αναλήφθηκαν και τις συνθήκες της αγοράς. Το άθροισμα του περιθωρίου κέρδους και των δαπανών μπορεί να θεωρηθεί ως η τιμή που συνάδει με την «αρχή των ίσων αποστάσεων» για την ελεγχόμενη συναλλαγή. Αυτό το άθροισμα

στη συνέχεια συγκρίνεται με το κέρδος που καρπώνεται ο παραγωγός των αγαθών ή προμηθευτής των υπηρεσιών σε συγκρίσιμες συναλλαγές με ανεξάρτητες επιχειρήσεις (εσωτερικά συγκρίσιμες) ή σε συγκρίσιμες συναλλαγές μεταξύ άλλων ανεξάρτητων επιχειρήσεων (εξωτερικά συγκρίσιμες).

Ως εκ τούτου κατά την εφαρμογή της μεθόδου κόστους πλέον περιθωρίου κέρδους(CPM) το μεικτό περιθώριο που εισπράττεται από τον προμηθευτή (παραγωγό) σε μία ελεγχόμενη συναλλαγή συγκρίνεται με το μεικτό περιθώριο που εισπράττεται σε εσωτερικά ή εξωτερικά συγκρίσιμες μη ελεγχόμενες συναλλαγές.

Η μέθοδος κόστους πλέον περιθωρίου κέρδους είναι χρήσιμη σε περιπτώσεις παραγωγής προϊόντων από παραγωγούς και παροχής υπηρεσιών από προμηθευτές. Μάλιστα, θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που ο παραγωγός των αγαθών ή προμηθευτής των υπηρεσιών δεν συνεισφέρει στην παραγωγή τους με μοναδικά άυλα περιουσιακά στοιχεία ή αναλαμβάνει ασυνήθιστα υψηλούς κινδύνους, διότι έτσι δεν επιτυγχάνεται επαρκής συγκρισιμότητα των υπό εξέταση συναλλαγών.

4. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ (*Transactional Net Margin Method-TNMM*)

Η Μέθοδος του Καθαρού Κέρδους Συναλλαγής(TNMM) είναι μια μέθοδος η οποία βασίζεται στο κέρδος και η οποία εξετάζει την αρχή των ίσων αποστάσεων μεταξύ συνδεδεμένων συναλλαγών, συγκρίνοντας τα συνολικά οικονομικά αποτελέσματα των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών με τα οικονομικά αποτελέσματα τρίτων εταιρειών που ασχολούνται με παρόμοιες λειτουργίες και αναλαμβάνοντας παρόμοιους επιχειρηματικούς κινδύνους.

Σε αντίθεση με τις συναλλακτικές μεθόδους, η Μέθοδος του Καθαρού Κέρδους Συναλλαγής(TNMM) **δεν απαιτεί εξαιρετικά λεπτομερή πληροφόρηση για την τιμή ή το μικτό περιθώριο κέρδους της συναλλαγής**. Επιπλέον, τα πρότυπα της συγκρισιμότητας είναι λιγότερο αυστηρά βάσει της μεθόδου αυτής σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο που προτείνεται στις κατευθυντήριες γραμμές του Ο.Ο.Σ.Α.(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης).

Η μέθοδος αυτή εξετάζει το **καθαρό περιθώριο κέρδους** σε σχέση με μια κατάλληλη βάση (π.χ., το κόστος, τις πωλήσεις, και περιουσιακά στοιχεία) που ένας φορολογούμενος πραγματοποιεί από μια ελεγχόμενη συναλλαγή (ή συναλλαγές που είναι σκόπιμο να ομαδοποιηθούν σύμφωνα με τις αρχές του κεφαλαίου I του 1995 των κατευθυντήριων γραμμών του Ο.Ο.Σ.Α.). Λειτουργεί με παρόμοιο τρόπο με την μέθοδο του κόστους συν κέρδος και της τιμής μεταπώλησης, αλλά εφαρμόζεται σε επίπεδο καθαρού περιθωρίου και όχι σε επίπεδο μικτού περιθωρίου.

5. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ (PROFIT SPLIT METHOD-PSM)

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την διενέργεια συναλλαγής κατανέμεται μεταξύ των επιχειρήσεων ανάλογα με τη συμβολή τους στη συναλλαγή. Το κεντρικό θέμα της μεθόδου άπτεται στην κατανομή του αντίστοιχου κέρδους ή ζημίας.

Κατά την μέθοδο αυτή επιμερίζεται το καθαρό κέρδος σύμφωνα με τις λειτουργίες τις οποίες επιτελούνται, τους κινδύνους και τις ευθύνες που αναλαμβάνονται αλλά και τα πάγια που χρησιμοποιούνται από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις στα πλαίσια διενέργειας της συγκεκριμένης συναλλαγής. Στα πλαίσια της ανάλυσης αυτής τα στοιχεία συμπληρώνονται και συγκρίνονται με βάση την αντίστοιχη αξία παρόμοιων λειτουργιών ανεξάρτητων επιχειρήσεων στα πλαίσια που ασκείται κοινή επιχειρηματική δραστηριότητα (joint venture). Αναφορικά με τον τρόπο που διεξάγεται η παραπάνω μέθοδος υπάρχουν τέσσερις τρόποι:

- Ανάλυση συνεισφοράς (contribution analysis)
- Ανάλυση υπολειμματικού κέρδους (residual analysis)
- Ανάλυση απασχολούμενου κεφαλαίου (capital employed allocation method)
- Μέθοδος του συγκριτικού επιμερισμού κέρδους (comparable profits split method)

Η πρώτη μέθοδος εξαρτάται από τα κέρδη στις συγκρίσιμες συναλλαγές ανάμεσα σε δύο επιχειρήσεις. Ως στόχος της μεθόδου καθίσταται η κατανομή των κερδών ανάμεσα σε ελεγχόμενες επιχειρήσεις σε ίσα ποσά, όμοια με αυτά που θα προέκυπταν με αυτά στην περίπτωση που οι συναλλαγές οι οποίες θα διενεργούνταν δεν θα ήταν ελεγχόμενες. Σε αυτή τη μέθοδο η διαφοροποίηση καθίσταται στο γεγονός ότι η συγκρισιμότητα προκύπτει ως αποτέλεσμα μιας ανάλυσης μεταξύ ενός ελεγχόμενου και ενός μη ελεγχόμενου φορολογούμενου. Σύμφωνα, ωστόσο με νομοθεσία της Υπηρεσίας Εσωτερικών Εσόδων (Internal Revenue Service- IRS), η μεθοδολογία αυτή δεν είναι κατάλληλη αν τα λειτουργικά κέρδη των ανεξάρτητων επιχειρήσεων που φορολογούνται διαφέρουν σημαντικά από των ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Τα κέρδη ή η ζημιές που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτής της μεθόδου καθορίζονται σε δύο στάδια. Τα λειτουργικά κέρδη επιμερίζονται σε κάθε συμμετέχοντα, με τρόπο που θα αποφέρει μια απόδοση αγοράς στον κάθε ένα για τις συνήθεις συνεισφορές της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Τα κέρδη που έχουν απομείνει και αναλογούν στα περιουσιακά στοιχεία της ελεγχόμενης ομάδας κατανέμονται αντίστοιχα.

6. ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΘΟΔΩΝ

Για την εφαρμογή των παραπάνω μεθόδων, χρησιμοποιούνται συγκριτικά στοιχεία, τα οποία διακρίνονται σε: α) **εσωτερικά**, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές της κρινόμενης επιχείρησης με μια ανεξάρτητη επιχείρηση ή συγκρίσιμες συναλλαγές μιας συνδεδεμένης με την κρινόμενη επιχείρηση με μια ανεξάρτητη επιχείρηση και β) **εξωτερικά**, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές μεταξύ ανεξάρτητων προς την κρινόμενη επιχείρηση. Ως συγκρίσιμες συναλλαγές νοούνται αυτές οι οποίες ταυτίζονται ή παρουσιάζουν ομοιότητα ως προς το αντικείμενο και τα άλλα χαρακτηριστικά τους και των οποίων οι τυχόν διαφορές στους ειδικότερους όρους δεν μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά το συμφωνημένο τίμημα ή η επίδραση των διαφορών αυτών μπορεί να εξαλειφθεί μέσω κατάλληλων προσαρμογών.

Οι **παράγοντες** που καθορίζουν και επηρεάζουν τη συγκρισιμότητα των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι: **1.** τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο των συναλλαγών, όπως: - για τα ενσώματα αγαθά, τα φυσικά χαρακτηριστικά προϊόντος, η ποιότητα, η αξιοπιστία, η διαθεσιμότητα, ο όγκος πωλήσεων, - για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, η μορφή της συναλλαγής (πώληση ή παραχώρηση χρήσης), το είδος του άυλου περιουσιακού στοιχείου, η διάρκεια και η έκταση της νομικής προστασίας, τα προσδοκώμενα οφέλη από τη χρήση αυτών, - για τις υπηρεσίες, η φύση και η έκταση παρεχόμενων υπηρεσιών.

2. οι σημαντικές οικονομικές λειτουργίες, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται και τα μέσα (κτίρια, εξοπλισμός, άυλα, κλπ) που χρησιμοποιούνται, τα οποία αποτελούν στοιχεία της λειτουργικής ανάλυσης (functional analysis) που περιλαμβάνεται στον φάκελο τεκμηρίωσης. **3.** οι συμβατικοί όροι, δηλαδή ο καταμερισμός ευθυνών, κινδύνων και οφελών μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων (προθεσμίες, εγγυητικοί όροι σε συμβόλαια, κλπ). **4.** οι οικονομικές συνθήκες των συγκρινόμενων μερών και των συναλλαγών τους, (γεωγραφική θέση, αγοραστική δύναμη, ανταγωνιστικότητα, μέγεθος αγοράς, κόστος παραγωγής, κόστος εργασίας, κλπ.). **5.** ειδικές στρατηγικές που ασκούνται από την επιχείρηση (π.χ. προσπάθεια διεξόδου σε αγορές, ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων, αύξηση μεριδίου αγοράς, κλπ.). Για την άντληση συγκριτικών στοιχείων οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν και οποιαδήποτε τράπεζα πληροφοριών, με υποχρεωτική αναφορά στο φάκελο τεκμηρίωσης των στοιχείων αυτής (ονομασία, πάροχος, έκδοση, πλήθος στοιχείων κ.λπ.). Σε περίπτωση που από την εφαρμογή της ακολουθούμενης μεθόδου ενδοομιλικής τιμολόγησης και τη χρήση συγκριτικών στοιχείων προκύπτει ένα εύρος τιμών ή κέρδους, απορρίπτεται το 25% των χαμηλότερων τιμών και το 25% των υψηλότερων, με τη χρήση τεταρτημόριων. Ο προσδιορισμός των τεταρτημορίων γίνεται ως εξής: Q1 = πρώτο τεταρτημόριο = 25ο εκατοστιαίο σημείο Q2 = διάμεσος = 50ο εκατοστιαίο σημείο Q3 = τρίτο τεταρτημόριο = 75ο εκατοστιαίο σημείο Ως συμβατή με την αρχή της ελεύθερης αγοράς (Arm's Length Principle), θεωρείται οποιαδήποτε τιμή μεταξύ του πρώτου και του τρίτου τεταρτημρίου (25ου

εκατοστιαίου σημείου έως και του 75ου εκατοστιαίου σημείου), με επαρκή αιτιολόγηση της επιλογής.¹¹

---

¹¹Σημειώσεις Σεμιναρίου Ενδοομικών Συναλλαγών Κωστής Ν. Ντρούκας 21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 - ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Παράδειγμα εταιρείας συμμετοχών

Η μητρική εταιρεία προβαίνει στη σύσταση μιας εταιρείας συμμετοχών σε ένα Διεθνές offshore Χρηματοοικονομικό Κέντρο, στην οποία η συμμετοχή της είναι σε ποσοστό 100% στο μετοχικό κεφάλαιο. Για την επιλογή του τόπου εγκατάστασης της εταιρείας συμμετοχών διενεργούνται οι συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολόγησης που έχει το χρηματοοικονομικό κέντρο με τις χώρες που επιθυμεί να εγκαταστήσει τις θυγατρικές της A και B.

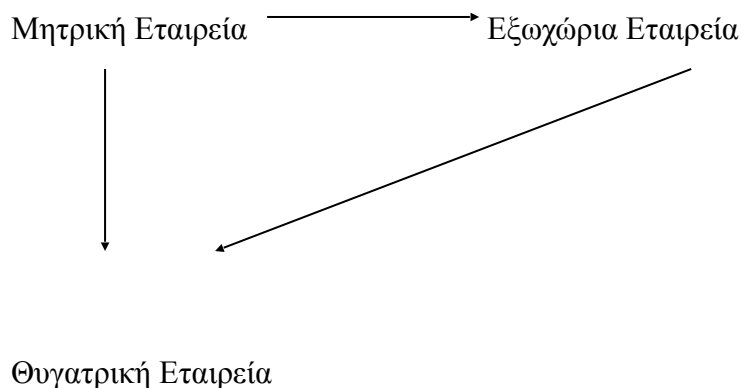
Έστω ότι μεταξύ της χώρας συμμετοχών και της χώρας θυγατρικής A ο φόρος των μερισμάτων είναι 12,5 %. Μεταξύ της χώρας θυγατρικής A και B ο φόρος των μερισμάτων είναι 2%. Μεταξύ της χώρας εγκατάστασης της εταιρείας συμμετοχών και της χώρας B τα μερίσματα δεν υπόκεινται σε φορολόγηση. Τέλος, μεταξύ της χώρας A και της χώρας εγκατάστασης της εταιρείας συμμετοχών δεν υπάρχει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολόγησης.

Η προτεινόμενη λύση είναι η εξής:

Η εταιρεία συμμετοχών ιδρύει την θυγατρική B στην οποία κατέχει το 100%. Δευτερευόντως μέσω της θυγατρικής B ιδρύεται η θυγατρική A. Αποτέλεσμα είναι τα μερίσματα που θα πληρωθούν από την θυγατρική A στην B να φορολογηθούν με 2% και από εκεί να μεταφερθούν στην χώρα της σύστασης της εταιρείας συμμετοχών χωρίς καμία παρακράτηση φόρου. Εάν η κίνηση γινόταν απευθείας από με μεταφορά μερισμάτων από την A στην εταιρεία συμμετοχών απευθείας τότε ο φόρος των μερισμάτων θα ήταν 12,5%. Τέλος, τα κέρδη που συγκεντρώνονται στην εταιρεία συμμετοχών δεν φορολογούνται από τη μητρική έως ότου πραγματοποιηθεί ο επαναπατρισμός.

2. Παράδειγμα Εμπορικής Εταιρείας

Παράδειγμα 1

Η μητρική εταιρεία κατασκευάζει σε πολύ χαμηλό κόστος εξειδικευμένες βίδες που είναι απαραίτητες για την κατασκευή μαχητικών αεροσκαφών. Το κόστος για την κατασκευή των βιδών από τη χώρα της θυγατρικής οπότε η εισαγωγή αυτών είναι προτιμητέα.

Η μητρική εταιρεία αντί να πουλήσει βίδες απευθείας στην θυγατρική, τις πουλάει στη χαμηλότερη δυνατή τιμή στην εξωχώρια εταιρεία. Η εξωχώρια εταιρεία με τη σειρά της είναι αυτή που θα εξάγει τις βίδες στην θυγατρική εταιρεία αποκομίζοντας κέρδος. Το κέρδος που θα πραγματοποιηθεί στην εξωχώρια εταιρεία δεν φορολογείται ή φορολογείται με πολύ χαμηλό συντελεστή.

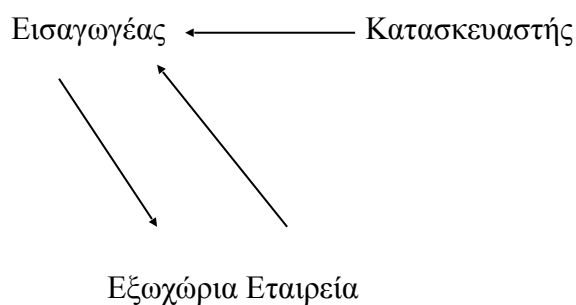
Η θυγατρική εταιρεία αγοράζει τις βίδες σε πολύ υψηλή τιμή και ως εκ τούτου το περιθώριο κέρδους από την πώλησή τους είναι πολύ μικρό. Η πολύ υψηλή τιμή πώλησης των βιδών από την εξωχώρια στην θυγατρική δικαιολογείται από την εξειδίκευση του προϊόντος και πιθανόν από την τεχνογνωσία που χρειάζεται. Δεδομένου ότι η εξωχώρια εταιρεία αποτελεί το μοναδικό προμηθευτή βιδών δεν τίθεται ζήτημα υπερτιμολόγησης του προϊόντος.

Με αυτού του είδους τη συναλλαγή η μητρική εταιρεία έχει πουλήσει τις βίδες στο κόστος και εμφανίζει πολύ λίγα φορολογητέα κέρδη ενώ η υπεράκτια εταιρεία έχει αποκομίσει ένα τεράστιο κέρδος.

Σε αντίθετη περίπτωση εάν δηλαδή η μητρική πουλούσε απευθείας στην θυγατρική τότε ο συνολικός φόρος θα ήταν μεγαλύτερος. Αν πουλούσε στη χαμηλή τιμή που πούλησε στην εξωχώρια η θυγατρική θα φορολογούταν με μεγαλύτερο ποσοστό σε περισσότερα κέρδη καθώς θα εμφάνιζε τεράστιο περιθώριο κέρδους ενώ αν πουλούσε σε υψηλότερη τιμή στη θυγατρική θα φορολογούνταν αντίστοιχα για περισσότερα κέρδη.

Παράδειγμα 2

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, ο εισαγωγέας παραγγέλνει προϊόντα από τον κατασκευαστή αξίας 50.000€. Ο κατασκευαστής εκδίδει τιμολόγιο με την πραγματική αξία των προϊόντων στο όνομα του εισαγωγέα και αποστέλλει τα προϊόντα. Ο εισαγωγέας παραλαμβάνει τα προϊόντα και τα έγγραφα φόρτωσης ωστόσο κατά τον εκτελωνισμό τους δεν εμφανίζει το τιμολόγιο και στην θέση του εμφανίζει ένα άλλο αξίας 60.000€.

Για να ολοκληρωθεί ωστόσο η συναλλαγή, ο εισαγωγέας θα πρέπει να αποστείλει το ποσό των 50.000€ στον κατασκευαστή. Για τον σκοπό αυτό ο εισαγωγέας ανοίγει ένα λογαριασμό στον όνομα εξωχώριας εταιρείας σε τράπεζα του εξωτερικού. Εκεί καταθέτει τα 60.000€ και από αυτά τα 50.000€ αποστέλονται στον κατασκευαστή ενώ τα υπόλοιπα 10.000€ μένουν στο λογαριασμό.

Με τον τρόπο αυτό ο εισαγωγέας έχει αποκομίσει κέρδος 10.000€ το οποίο δεν θα φορολογηθεί ενώ η υπερτιμολόγηση που πραγματοποίησε επιβαρύνει το κόστος το οποίο μετακυλύετε στην αγορά.

Παράδειγμα 3

Στο παράδειγμα που αναλύθηκε παραπάνω μπορεί να ακολουθηθεί και μια άλλη διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα ο κατασκευαστής μπορεί να εκδώσει τιμολόγιο αξίας 50.000€ προς μια εξωχώρια εταιρεία. Η εξωχώρια εταιρεία εκδίδει τιμολόγιο αξίας 60.000€ προς μια εταιρεία νομινεεάλλου κράτους, η οποία με τη σειρά της εκδίδει τιμολόγιο αξίας 60.000€ προς τον εισαγωγέα. Η εταιρεία νομινεεενημερώνει τα βιβλία της ως προς το εμπορικό της κέρδος. Προκειμένου να ολοκληρωθεί ο διακανονισμός η εταιρεία νομινεεθα καταθέσει τα 60.000€ στο λογαριασμό της εξωχώριας εταιρείας και από εκεί θα πληρωθεί ο κατασκευαστής. Επομένως με αυτή τη συναλλαγή θα έχει εξοφληθεί το χρέος στον κατασκευαστή, θα έχουν μεταφερθεί 20.000€ τα οποία είναι αφορολόγητα στο εξωχώριο κέντρο, θα έχει πληρωθεί η εταιρεία αντιπροσώπευσης μέσω του ποσοστού κέρδους και ο εισαγωγέας θα φέρει ένα υπερκοστολογημένο τιμολόγιο, το υπερβάλλον κόστος του οποίου θα μετακυλήσει στην αγορά.

3. Παραδείγματα Μεθόδων Τεκμηρίωσης

1. Παράδειγμα μεθόδου συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής(Comparable Uncontrolled Price Method- CUP)

Όπως ήδη επισημάνθηκε η μέθοδος αυτή αφορά τη σύγκριση των τιμών των συναλλαγών συνδεδεμένων εταιρειών ενός ομίλου με τις τιμές συναλλαγών, που μπορούν να έχουν οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις.

Για παράδειγμα έχουμε τη μεταφορά των αυτοκινήτων μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Αρχικά έχουμε την επιχείρηση A με δραστηριότητα της την παραγωγή αυτοκινήτων στη Γερμανία και στη συνέχεια έχουμε την επιχείρηση B στην Ιταλία, όπου η επιχείρηση αυτή αποτελεί θυγατρική της A και μεταπωλεί τα αυτοκίνητα σε εμπόρους αυτοκινήτων. Με την εφαρμογή της μεθόδου μη ελεγχόμενης τιμής θα επιδιωχθεί να διερευνηθεί αν η τιμή που χρεώνεται για τα αυτοκίνητα έχει μεταφερθεί στο πλαίσιο της ελεγχόμενης συναλλαγής. Ουσιαστικά, λοιπόν, θα ελεγχθεί αν η τιμή που χρεώνεται η καταβάλλεται για τα αυτοκίνητα έχει μεταφερθεί σε συγκρίσιμες μη ελεγχόμενες συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων A και B, που δρουν σε Γερμανία και Ιταλία αντίστοιχα. Αντίθετα, αν η εταιρεία B ήταν ανεξάρτητη θα έπρεπε να αυξηθεί η τιμή, λόγω της προσθήκης ναύλων και ασφάλιστρων.

2. Παράδειγμα μεθόδου τιμής μεταπώλησης (Resale Price Method-RPM)

Η εταιρεία A είναι μία εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικών ειδών και η εταιρεία B είναι η θυγατρική της εταιρεία και διανέμει τα προϊόντα της μητρικής εταιρείας. Η εταιρεία A αποφασίζει να επιλέξει και μία ανεξάρτητη επιχείρηση για την προώθηση και τη διανομή των προϊόντων της, την εταιρεία Γ. Μέσω της εφαρμογής της τιμής μεταπώλησης θα προωθηθεί η αξιολόγηση των συναλλαγών της μητρικής εταιρείας με τη θυγατρική και την ανεξάρτητη εταιρεία. Κατά συνέπεια προωθείται η αξιολόγηση των συναλλαγών των συνδεδεμένων εταιρειών A και B και των συναλλαγών μεταξύ του ανεξάρτητου κατασκευαστή A και του διανομέα Γ.

Με τον τρόπο αυτό η τιμή πώλησης καθορίζεται ως εξής

Ανεξάρτητη εταιρεία Γ

Περιθώριο Ακαθόριστου κέρδους	250
Δαπάνες μάρκετινγκ	70
Τιμή μεταπώλησης	2500

Θυγατρική εταιρεία Β

Πώληση σε ανεξάρτητη επιχείρηση	2500
Μείον περιθώριο ακαθόριστου κέρδους	250
Μείον Δαπάνες μάρκετινγκ	70
Ενδοομιλική τιμή	2180

3. Παράδειγμα μεθόδου κόστους πλέον περιθωρίου κέρδους (Cost Plus Method-CPM)

Η επιχείρηση Α κατασκευάζει καπάκια για μπουκάλια αναψυκτικών στην Ελλάδα. Η εταιρεία αυτή πουλά τα προϊόντα της στη θυγατρική της εταιρεία Β στην Κύπρο. Το μικτό κέρδος της επιχείρησης Α είναι 6 %. Στα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται και οι ευρύτερες δαπάνες, οι οποίες δεν επιβαρύνουν την τιμή της πώλησης των καπακιών.

Στον ίδιο τομέα δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και οι 2 ανεξάρτητες εταιρείες στην Γ και Δ. Οι δύο αυτές εταιρείες έχουν ποσοστό ακαθόριστου κέρδους από 3 % - 6 % και οι ευρύτερες δαπάνες επιβαρύνουν την τιμή της πώλησης των καπακιών. Με τον τρόπο αυτό οι δύο αυτές εταιρείες οφείλουν να προσαρμόσουν τα μικτά κέρδη τους.

4. Παράδειγμα μεθόδου καθαρού κέρδους συναλλαγής (Transactional Net Margin Method-TNMM)

Η συνδεδεμένη επιχείρηση Α κατασκευάζει αυτοκίνητα στη Ισπανία, τα οποία πουλάει στη συνδεδεμένη επιχείρηση Β. Η επιχείρηση Β στη συνέχεια πουλά τα αυτοκίνητα στην ανεξάρτητη επιχείρηση Γ, η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο της εμπορίας αυτοκινήτων. Η μέθοδος του καθαρού κέρδους συναλλαγής είναι απαραίτητη στην περίπτωση αυτή, χρησιμοποιώντας έναν οικονομικό δείκτη, με βάση το περιθώριο καθαρού κέρδους του κατασκευαστή, δηλαδή της επιχείρησης Α. Στόχος της, επίσης, είναι η αναζήτηση για συγκρίσιμους διανομείς, εξετάζοντας το πρότυπο σύγκρισης, που χρησιμοποιεί αυτή η μέθοδος.

Επίσης, στην περίπτωση των συνδεδεμένων μερών διανομέων έχουμε τα εξής :

	Αρχικά	Συγκριτική Ανάλυση
Τιμή μεταπώλησης	12.000	12.000
Κόστος πωληθέντων	;	9.500
Μικτό κέρδος	;	2.500
Λειτουργικά Έξοδα	2.000	2.000
Λειτουργικά κέρδη	;	500 (5% της τιμής μεταπώλησης)

5. Παράδειγμα μεθόδου επιμερισμού του κέρδους (Profit Split Method-PSM)

Η εταιρεία Α είναι μία εταιρεία κατασκευής ηλεκτρονικών εξαρτημάτων και μεταπouλάει τα υλικά αυτά σε μία συνδεδεμένη επιχείρηση Β που τα χρησιμοποιεί για την κατασκευή ηλεκτρονικών προϊόντων. Και οι δύο εταιρείες χρησιμοποιούν καινοτόμες πρακτικές για την κατασκευή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων και

ηλεκτρονικών προϊόντων. Η εταιρεία Γ είναι και αυτή μία συνδεδεμένη εταιρεία, η οποία διανέμει τα προϊόντα. Η ενδοομιλική τιμή των επιχειρήσεων Β και Γ ακολουθεί την αρχή των ίσων αποστάσεων με βάση τη μέθοδο της τιμής μεταπώλησης, ενώ η μέθοδος επιμερισμού του κέρδους ακολουθεί την αρχή ίσων αποστάσεων στην ενδοομιλική τιμή των επιχειρήσεων Α και Β, με βάση τα άυλα περιουσιακά τους στοιχεία.

Η μέθοδος αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί, για να διερευνηθούν συγκρίσιμα στοιχεία για ανεξάρτητους κατασκευαστές που δεν έχουν άυλα περιουσιακά στοιχεία. Το επιμερισμένο κέρδος διανέμεται στις επιχειρήσεις Α και Β, με την προϋπόθεση ότι οι σχετικές δαπάνες μπορούν να διευκολύνουν τη μέτρηση της σχετικής αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων της κάθε επιχείρησης. Τέλος, τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων Α και Β υπολογίζονται για να καθοριστεί η τιμή μεταπώλησης.

4. Η απάτη της μπανάνας

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα από την διεθνή βιβλιογραφία για να κατανοήσουμε τη χρησιμότητα των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι το παράδειγμα της μπανάνας. Σύμφωνα με το παράδειγμα αυτό η αγοροπωλησία της μπανάνας μπορεί να γίνει με δύο τρόπους.

Σύμφωνα με την πρώτη αντίληψη, την οποία αποδέχονται οι περισσότεροι, αν και στην πράξη λιγότερο πιθανό να εφαρμοστεί, ένας εργάτης σε μια χώρα που παράγεται η μπανάνα, εργάζεται για μια πολυεθνική, μαζεύει τη μπανάνα η οποία συσκευάζεται και εξάγεται σε κάποια πλούσια χώρα. Εκεί η μπανάνα πωλείται από την πολυεθνική στα σούπερ μάρκετ όπου και καταλήγει στους καταναλωτές (Γκιγκέλου, 2014).

Η δεύτερη αντίληψη είναι αυτή η οποία αναφέρεται στην έννοια των ενδοομιλικών συναλλαγών, ως μέσου προκειμένου οι πολυεθνικές να αποφύγουν τη φορολόγηση και να αυξήσουν την κερδοφορία τους. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και άλλες εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν σε αυτήν την συναλλαγή, η οποία πραγματοποιείται με απλό τρόπο.

Με βάση τη δεύτερη αντίληψη, ισχύουν τα ακόλουθα: η έδρα της πολυεθνικής είναι η Βρετανία και η χώρα παραγωγής της μπανάνας είναι η Ονδούρα. Επιπλέον η πολυεθνική έχει τη χρηματοπιστωτική θυγατρική της στο Λουξεμβούργο. Έτσι στο παραπάνω παράδειγμα η έδρα της πολυεθνικής είναι η Βρετανία και η χώρα παραγωγής της μπανάνας η Ονδούρα. Επιπλέον η πολυεθνική έχει τη χρηματοπιστωτική θυγατρική της στο Λουξεμβούργο. Υποθέτουμε ότι από τη συναλλαγή που προέκυψε από τη μητρική στην Βρετανία, η θυγατρική της Ονδούρα αποκόμισε κέρδος 40εκ ευρώ. Η μητρική της Βρετανίας έχει έξοδα ίσα με το ποσό αυτό. Τα έξοδα αυτά αφαιρούνται από τα κέρδη που θα προκύψουν στην Βρετανία. Η θυγατρική της Ονδούρα επομένως έχει κέρδος ίσο με το ποσό αυτό και άρα θα πρέπει να φορολογηθεί για αυτό. Στο σημείο αυτό είναι φανερή η χρησιμότητα της δεύτερης θυγατρικής χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα. Η θυγατρική αυτή δίνει δάνειο στην θυγατρική στην Ονδούρα για το οποίο δάνειο χρεώνει τόκους 20.000.000ευρώ. Κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό, το οποίο εμφανίζει ως κέρδος πρέπει να το καταβάλει στην θυγατρική στο Λουξεμβούργο για την αποπληρωμή του δανείου (Γκιγκέλου, 2014).

Επομένως τα 20.000.000 ευρώ έχουν πλέον μεταφερθεί στο Λουξεμβούργο. Παρά το γεγονός ότι ο φορολογικός συντελεστής που αφορά στα κέρδη των εταιρειών δεν είναι ιδιαίτερα χαμηλός σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ωστόσο το ποσοστό του φόρου που πρέπει να καταβληθεί είναι πάρα πολύ χαμηλό και διαπραγματεύσιμο όσον αφορά τα κέρδη που προκύπτουν από τις ξένες εταιρείες. Σύμφωνα λοιπόν με την παραπάνω εκδοχή, έχει επιτευχθεί κέρδος για την εταιρεία (ως όμιλο) καθώς μετέφερε τα 20.000.000 ευρώ σε ένα φορολογικό παράδεισο καταβάλλοντας τους ελάχιστους δυνατούς φόρους και ακολουθώντας ταυτόχρονα όλες τις νόμιμες διαδικασίες. Τέλος, απομένει να εξεταστεί η τιμή πώλησης της μπανάνας από την θυγατρική στην Ονδούρα στην μητρική εταιρεία. Ο λόγος ο οποίος ο καθορισμός της τιμής πώλησης είναι υψίστης σημασίας προκειμένου να φανεί το συνολικό κέρδος που προκύπτει για τον όμιλο καθώς και για τον τρόπο που αυτό δημιουργείται.

Προκειμένου να προσδιορίσουμε την διαφορά μεταξύ κόστους παραγωγής και τελικής τιμής πώλησης της μπανάνας θα παρατεθεί ένα ακόμη παράδειγμα ενδοομιλικών συναλλαγών από την εφημερίδα Guardian (6 Νοεμβρίου 2007).

Η αγορά της μπανάνας γενικά στην Βρετανία αποτελεί μια κερδοφόρα αγορά. Η μπανάνα αποτελεί το τρίτο κατά σειρά προϊόν που πωλείται στα βρετανικά σούπερ μάρκετ με μέση τιμή πώλησης ανά μονάδα την μία λίρα (1,27 ευρώ /ισοτιμία 2007). Το αρχικό κόστος παραγωγής στη χώρα παραγωγής είναι 10 λεπτά του ευρώ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται το κόστος παραγωγής αξίας 8,5 λεπτά, 1 λεπτό το εργατικό κόστος και 0,5 λεπτό το κέρδος. Στη συνέχεια προστίθενται 4 λεπτά λόγω της χρήσης του δικτύου αγοράς το οποίο είναι εγκατεστημένο στα νησιά Κέιμαν. Άλλα 4 λεπτά προστίθενται εξαιτίας της χρηματοπιστωτικής στο Λουξεμβούργο και επιπλέον 2 λεπτά χρειάζεται να καταβληθούν στην θυγατρική εταιρεία στην Ιρλανδία λόγω χρήσης του εμπορικού σήματος. Στο κόστος προστίθενται επιπλέον 2-4 λεπτά για την παροχή ασφάλειας καθώς και διοικητικών υπηρεσιών από συνδεδεμένες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο Isleofman και στο Τζέρσεϋ αντίστοιχα. Τέλος, ένα ακόμα επιμέρους κόστος 8 λεπτών προκύπτει από το δίκτυο διανομής συνδεδεμένης επιχείρησης στις Βερμούδες. Το επιπλέον κόστος υπολογίζεται σε 22 λεπτά, το οποίο δεν φορολογείται στην Βρετανία αλλά σε φορολογικούς παραδείσους όπου ο φορολογικός συντελεστής είναι μηδενικός ή πλησιάζει προς το μηδέν (Γκιγκέλου, 2014).

5. Οι μέθοδοι τιμολόγησης στην περίπτωση της μπανάνας

Οι μέθοδοι τιμολόγησης περιλαμβάνουν μεθόδους τιμολογήσεων των ενδοομιλικών συναλλαγών με τρόπο που μπορούν να αποφευχθούν υπερτιμολογήσεις και να μπορεί να είναι εφικτή η μεταφορά κερδών του ομίλου σε φορολογικούς παραδείσους.

Με βάση ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στην Guardian, (6 Νοεμβρίου 2007) , η παγκόσμια αγορά της μπανάνας ελέγχεται σχεδόν ολοκληρωτικά από τρεις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες , την Chiquita, Fresh Del Monte και την Dole, οι οποίες συνολικά κατέχουν τα δύο τρίτα της παγκόσμιας αγοράς.

Οι επιχειρήσεις αυτές δημιουργώντας ένα ολιγοπώλιο, έχουν πετύχει να επιβάλλουν στις ενδοομιλικές συναλλαγές τις δικές τους τιμές, αποφεύγοντας κάθε μορφή ελέγχου. Η βασική αιτία αυτού του φαινομένου μπορεί να εντοπιστεί στους τρόπους ελέγχου των τιμών αυτών από τις αρμόδιες αρχές.

Σε κάθε μέθοδο τιμολόγησης που εφαρμόζεται από αυτές των ενδοομιλικών συναλλαγών που αναλύσαμε είναι σημαντικός ο παράγοντας της σύγκρισης, που μπορεί να αφορά την τιμή, το περιθώριο κέρδους, το κόστος, παρόμοια συναλλαγή ή παρόμοιες επιχειρήσεις. Η σύγκριση στο παραπάνω παράδειγμα μπορεί να πραγματοποιηθεί ανάμεσα στις τρεις εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο και εφαρμόζουν τις ίδιες πρακτικές.

Η Fresh del Monde επιλέγει τα νησιά Κέϋμαν για να πραγματοποιήσει τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές της και υπολογίζεται ότι έχει περισσότερες από 30 εγκατεστημένες θυγατρικές εταιρείες στα νησιά αυτά με μηδενικό φορολογικό συντελεστή. Επιπλέον ένα πλήθος άλλων θυγατρικών εταιρειών της Fresh del Monde δραστηριοποιούνται και σε άλλους φορολογικούς παραδείσους όπως είναι οι Βερμούδες, οι Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι, το Γιβραλτάρ, και οι Ολλανδικές Αντίλλες. Οι άλλες δύο πολυεθνικές δεν έχουν καθορίσει όλες τις θυγατρικές τους παρά μόνο τις μεγαλύτερες εκ των οποίων 11 θυγατρικές της Chiquita δραστηριοποιούνται στις Βερμούδες και της Dolce στις Βερμούδες, το Πουέρτο Ρίκο και τη Λιβερία.

Με βάση έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την Guardian (2006) διαπιστώθηκε ότι οι τρεις πολυεθνικές εταιρείες είχαν ετήσιες πωλήσεις παγκοσμίως αξίας 50 δισεκατομμυρίων δολαρίων και από τα οποία το συνολικό ετήσιο κέρδος προσέγγιζε τα 1,4 δισεκατομμύρια δολάρια.

Στο ίδιο οι φόροι που κατέβαλαν αντίστοιχα ανέρχονταν σε 200 εκατομμύρια, μόλις το 14,3% των κερδών τους. Εξετάζοντας τη δράση τους και άλλες χρονικές περιόδους, επισημαίνεται ο συνολικός ετήσιος φόρος των τριών εταιρειών δεν ξεπερνούσε το 8% όταν η φορολογία των εταιρειών στις ΗΠΑ ανέρχεται στο 35% (Γκιγκέλου, 2014).

6. Διενέργεια ελέγχου για την τήρηση της αρχής ίσων αποστάσεων

Για να διενεργηθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες για τον έλεγχο της αρχής ίσων αποστάσεων, ο αρμόδιος ελεγκτής καλείται να εξετάσει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την υπό έλεγχο εταιρεία τα οποία αφορούν σε:

- **Γενικά στοιχεία της εταιρείας**(έτος ίδρυσης, μεταβολές στη νομική μορφή και έδρα).
- **Στρατηγική της εταιρείας**(κύριοι άξονες στους οποίους βασίζεται η επιχείρηση, στόχοι για το μέλλον και τομείς στους οποίους επικεντρώνεται)
- **Οργανωτική και Νομική μορφή της εταιρείας**
- **Γενική περιγραφή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** της υπό εξέταση εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτή επιχείρηση
- **Τα οικονομικά στοιχεία (Ισολογισμός και Κατάσταση Αποτελεσμάτων)** τόσο της υπό έλεγχο εταιρείας των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων για την υπό έλεγχο περίοδο
- **Εντοπισμός των κυριότερων πελατών** (της εταιρείας και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων)
- **Συλλογή πληροφοριών** (σχετικά με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία και καθώς και οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις)
- **Συλλογή πληροφοριών** σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία τοποθετείται στην αγορά καθώς και τους κινδύνους τους οποίους αναλαμβάνει(κίνδυνος αγοράς, κίνδυνος αποθεμάτων, πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος επισφαλειών).

Μετά τη συλλογή πληροφοριών ως επακόλουθο είναι η οικονομική ανάλυση της εταιρείας με βάση τις αρχές του Ο.Ο.Σ.Α(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης). Σύμφωνα με τις αρχές αυτές οι ξεχωριστές επιχειρήσεις που μαζί αποτελούν έναν πολυεθνικό όμιλο αντιμετωπίζονται ως ανεξάρτητες οντότητες κατά

τη φύση των συναλλαγών μεταξύ τους. Η τιμή με την οποία μια ελεγχόμενη συναλλαγή πραγματοποιείται θα πρέπει να συμμορφώνεται με την αρχή ίσων αποστάσεων με μία από τις μεθόδους που εξετάστηκαν παραπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΙΜΩΝ

1. Μέθοδος της Συγκρίσιμης Μη Ελεγχόμενης Τιμής (Comparable Uncontrolled Price – CUP).

Είναι σαφές ότι η συγκεκριμένη μέθοδος τιμολόγησης βασίζεται στην ύπαρξη τιμών στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις των ομίλων, οι οποίες είναι τις περισσότερες φορές παρόμοιες με αυτές των ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Η αποτελεσματικότητα της, λοιπόν, θεωρείται μεγάλη, αν οι τιμές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι παρόμοιες ή παρουσιάζουν μία σχετικά μικρή μόνο διαφοροποίησή. Επιπλέον, θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική η δυνατότητα σύγκρισης όχι μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών αλλά και των λειτουργιών τους. Για την επιτυχή της αξιοποίηση μπορούν, επίσης, να χρησιμοποιηθούν διάφορες προσαρμογές, χωρίς, όμως, να μεταβάλλεται η τιμή τους. Σε αρκετές περιπτώσεις, όμως, θεωρείται δυσλειτουργική η εφαρμογή της, ειδικά, όταν εμφανή είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πολυπλοκότητας των αγορών και της διαφοροποίησης του προϊόντος. Τέλος, όταν δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη μέθοδος αξιοποιούνται με μέθοδος της μεταπώλησης και η μέθοδος του κόστους πλέον περιθωρίου κόστους.

2. Μέθοδος της Τιμής Μεταπώλησης (Resale Price Method – RPM)

Με τη συγκεκριμένη μέθοδο επιχειρείται να αξιολογηθεί εάν αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο το μικτό κέρδος των συνδεδεμένων επιχειρήσεων σε σχέση με τις συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Επιπλέον, αξίζει να επισημανθεί ότι αξιοποιείται περισσότερο από επιχειρήσεις με εμπορικές δραστηριότητες, ενώ η αποτελεσματικότητα της είναι μεγαλύτερη σε πωλήσεις αγαθών και όχι σε υπηρεσίες. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αν τα προϊόντα που είναι για πώληση έχουν υποστεί οποιαδήποτε μορφή επεξεργασίας ή έχει επιλεγεί η ενσωμάτωση τους σε άλλα προϊόντα. Ουσιαστικά χρησιμοποιείται από επιχειρήσεις που επιλέγουν να μη προσθέσουν ιδιαίτερη αξία στα πωλούμενα προϊόντα, τα οποία προορίζονται για

μεταπώληση. Τέλος, μπορούν να αξιοποιηθούν οι βασικές αρχές της εσωτερικής και της εξωτερικής σύγκρισης.

3. Μέθοδος του Κόστους Πλέον Περιθωρίου Κέρδους (Cost Plus Method-CPM)

Με τη μέθοδο αυτή βασική προϋπόθεση θεωρείται η προσαύξηση του κόστους παραγωγής υπηρεσιών ή προϊόντων. Ουσιαστικά, «η τιμολόγηση της ενδοομιλικής συναλλαγής γίνεται στην αξία του κόστους απόκτησης ή παραγωγής του αγαθού ή της υπηρεσίας, προσαυξημένου με το περιθώριο κέρδους». Στο πλαίσιο αυτό στόχος είναι η παρουσίαση του κατάλληλου κέρδους, όπως αυτό καθορίζεται από τα περιουσιακά στοιχεία, τις λειτουργίες και τους δυνητικούς κινδύνους.

Επίσης, απαραίτητη είναι να μπορούν να αναλυθούν με απόλυτη ακρίβεια τα διάφορα κόστη, ενώ ιδιαίτερη σημασία δίνεται, όπως και στην προηγούμενη μέθοδο στην ανάλυση και τη σύγκριση των διαφόρων λειτουργιών. Μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη μέθοδος, αν η τήρηση των λογιστικών μεθόδων κοστολόγησης γίνεται με συνεπή τρόπο, και ανάμεσα σε επιχειρήσεις που αποτελούν τους ομίλους και σε ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Τέλος, ο υπολογισμός του δείκτη του συνολικού κόστους πλέον περιθωρίου κέρδους μπορεί να βασιστεί στη σύγκριση συναλλαγών μη συνδεδεμένων επιχειρήσεων και στη σύγκριση ανεξάρτητων συναλλαγών στο εσωτερικό της κάθε επιχείρησης.

4. Μέθοδος Καθαρού Κέρδους Συναλλαγής (Transactional Net Margin Method-TNMM)

Ακολουθεί και αυτή η μέθοδος την αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's length compensation) και επιχειρεί να συγκρίνει εάν τα οικονομικά αποτελέσματα των συναλλαγών που έχουν οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι διαφορετικά ή όμοια με τις συναλλαγές άλλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα.

Διαφοροποιείται από τις άλλες μεθόδους που αξιοποιούνται για τον έλεγχο των συναλλαγών στο ότι είναι πιο ελαστική στα πρότυπα σύγκρισης που υιοθετεί σε σχέση με τα πρότυπα που ακολουθούν οι άλλες συναλλακτικές μέθοδοι. Ειδικότερα,

διαφοροποιείται από την μέθοδο της σύγκρισης του κέρδους στο ότι προτεραιότητα της αποτελεί η σύγκριση των ίδιων των επιχειρήσεων και όχι των συναλλαγών. Επιπλέον, μπορεί να εφαρμοστεί, χωρίς την αξίωση της ύπαρξης λεπτομερών πληροφοριών για το μικτό περιθώριο κέρδους ή την ίδια την τιμή. Τέλος, διαφοροποιείται στο ότι η εφαρμογή της δεν αφορά το μικτό περιθώριο αλλά το καθαρό περιθώριο.

5. Μέθοδος του Επιμερισμού του Κέρδους (Profit split method-PSM)

Βασικός στόχος της αξιοποίησης αυτής της μεθόδου είναι ο προσδιορισμός και ο επιμερισμός του συνολικού κέρδους, όπως αυτό προκύπτει στα στάδια της παραγωγής, της διανομής και της πώλησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι επιδιώκεται ο επιμερισμός του συνολικού κέρδους στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις με έγκυρο και αξιόπιστο τρόπο. Για την εγκυρότητα και την αποτελεσματικότητα αυτής της μεθόδου απαιτείται « ο επιμερισμός του συνολικού κέρδους στο ίδιο αποτέλεσμα ως προς τη διανομή του κέρδους μεταξύ των συνδεδεμένων εταιρειών όπως προκύπτει από μια σύμβαση που έχει καταρτιστεί με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων (π.χ. μεταξύ εταιρειών που συμμετέχουν σε joint-ventures, κοινοπραξίες)». Ουσιαστικά, η μέθοδος αυτή αξιοποιείται, όταν επιλέγεται να προστεθεί στο τελικό προϊόν προστιθέμενη αξία, η οποία είναι μεγαλύτερη «από τη χρήση άυλων περιουσιακών στοιχείων μεγάλης αξίας»¹².

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ένας έντονος διεθνής ανταγωνισμός χαρακτηρίζει τη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, υπερβαίνοντας τα στενά τοπικά όρια και κυριαρχώντας στις διεθνείς αγορές. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, επίσης, της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης οικονομίας αποτελεί η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, διευρύνοντας τις πρακτικές ταχείας και ασφαλούς μεταφοράς τεράστιων χρηματικών ποσών μεταξύ των απομακρυσμένων χωρών και ομαλής λειτουργίας των επιχειρήσεων που

---

¹²www. Transfer. Pricing. gr : Μέθοδοι Τεκμηρίωσης με Βάση τις Οδηγίες του ΟΟΣΑ - Μη Παραδοσιακές Μέθοδοι

διεισδύον σε ξένες αγορές. Γίνεται σαφές, λοιπόν, ότι η καλλιέργεια μία ενιαίας καταναλωτικής συνείδησης αποτελεί βασικό παράγοντα διαμόρφωσης μιας παγκόσμιας αγοράς, η οποία, όμως, θέτει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο λειτουργίας.

Η έντονα παγκοσμιοποιημένη κοινωνία έχει καταστήσει, λοιπόν, τις ενδοομιλικές συναλλαγές μια καθημερινή ανάγκη για τις επιχειρήσεις. Η μάχη ανάμεσα στις επιχειρήσεις οι οποίες εντείνουν τις προσπάθειες τους καθημερινά για τη μεγιστοποίηση των κερδών και από την άλλη πλευρά οι φορολογικές αρχές οι οποίες επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση του φορολογητέου τους εισοδήματος είναι συνεχής. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιάσει τις πτυχές που περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα κυρίως των ενδοομιλικών συναλλαγών καθώς και τους σκοπούς και τις αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται, τη νομοθεσία την οποία τις διέπει, τις κατευθυντήριες γραμμές του Ο.Ο.Σ.Α(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την προστασία των φορολογικών αρχών και τέλος τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις με σκοπό την επίτευξη κερδών μέσω των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Όλο και περισσότερες χώρες έχουν υιοθετήσει τις αρχές του Ο.Ο.Σ.Α(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για την προστασία τους από τις ενδοομιλικές τιμολογήσεις ή έχουν αναθεωρήσει τις πρακτικές τους προς αυτήν την κατεύθυνση. Ταυτόχρονα έχουν υιοθετήσει την αρχή των ίσων αποστάσεων(*arm's length principle*) και παράλληλα έχουν εντατικοποιήσει τους φορολογικούς ελέγχους με σκοπό την αύξηση των φορολογικών εσόδων.

Στην αντίθετη πλευρά βρίσκονται οι επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους ενδοομιλικών συναλλαγών με σκοπό τη μείωση των φορολογικών εσόδων και την αύξηση των κερδών. Πιο συγκεκριμένα, όπως έχει προαναφερθεί οι στρατηγικοί στόχοι των ενδοομιλικών συναλλαγών από τη σκοπιά των επιχειρήσεων διαχωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: α) σε φορολογικούς σκοπούς (*Taxation-related Objectives*) β) σε εσωτερικούς σκοπούς σχετιζόμενους με τη διοίκηση της επιχείρησης (*Internal or Management-oriented Objectives*) καθώς και γ) σε διεθνείς ή λειτουργικούς σκοπούς(*International or Operational Objectives*. Στοιχεία όπως το αυξανόμενο κόστος συμμόρφωσης από την πλευρά των επιχειρήσεων, οι υψηλοί

φορολογικοί συντελεστές, η αδυναμία φορολόγησης του ηλεκτρονικών συναλλαγών καθώς και η έλλειψη ενός άρτια καταρτισμένου προσωπικού για την εξακρίβωση ενδοομιλικών συναλλαγών οδηγεί σε ραγδαία αύξηση του φαινομένου.

Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι ιδιαίτερη σημασία αποκτούν στο σύγχρονο ρευστό οικονομικό περιβάλλον οι μέθοδοι τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών, όπως ήδη επισημάνθηκε. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται «συνοπτικά η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου υπολογισμού του εύρους τιμών και περιθωρίων κέρδους που είναι σύμφωνα με την «αρχή των ίσων αποστάσεων»¹³. κατά την τεκμηρίωση των συναλλαγών μεταξύ «συνδεδεμένων» επιχειρήσεων»

---

¹³www.forologikanea.gr/news/pleonektimata-kai-meionektimata-methodon-endoomiliktis-timologisis/

Πίνακας 2 –Αξιοποίηση μεθόδων τιμολόγησης συνδεδεμένων επιχειρήσεων

Δεδομένα	Η καλύτερη μέθοδος (από την πρώτη καλύτερη προς τη δεύτερη καλύτερη κλπ.)
Η μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής εφαρμόζεται με την ίδια αξιοπιστία με οποιαδήποτε άλλη.	Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (CUP).
Όταν το ένα συμβαλλόμενο μέρος στη συναλλαγή επιτελεί μη μοναδικές λειτουργίες (κατασκευαστής, διανομέας, υπηρεσίες για τις οποίες υπάρχουν συγκρίσιμες συναλλαγές) και δεν συμβάλει μοναδικά στην συναλλαγή (π.χ. δηλαδή δεν παρέχει ένα μοναδικό άυλο αγαθό).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επιλέγονται μονόπλευρες μέθοδοι. ▪ Η επιλογή του ελεγχόμενου μέρους της συναλλαγής γίνεται με βάση το μέρος που επιτελεί τις πιο απλές λειτουργίες.
Η ελεγχόμενη επιχείρηση είναι ο πωλητής (π.χ. κατασκευαστής ή προμηθευτής).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μέθοδος του Κόστους πλέον του Περιθωρίου Κέρδους (CPM). ▪ Μέθοδος του Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους Συναλλαγής -TNMM (σταθμισμένη στο κόστος, Net Cost Plus). <p>Αν μπορούν να εφαρμοστούν και οι δύο αξιόπιστα εφαρμόζεται η πρώτη.</p>
Η ελεγχόμενη επιχείρηση είναι ο αγοραστής (π.χ. διανομέας ή πάροχος υπηρεσιών marketing).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μέθοδος της Τιμής Μεταπώλησης (RPM). ▪ Μέθοδος του Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους Συναλλαγής -TNMM (σταθμισμένη στα κέρδη, Return on Sales). <p>Αν μπορούν να εφαρμοστούν και οι δύο αξιόπιστα εφαρμόζεται η πρώτη.</p>
Όταν το κάθε συμβαλλόμενο μέρος στη συναλλαγή επιτελεί μοναδικές λειτουργίες και συμβάλει μοναδικά στην συναλλαγή (π.χ. παρέχει ένα μοναδικό άυλο αγαθό).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αμφίπλευρη Μέθοδος. ▪ Μέθοδος Επιμερισμού των Κερδών (Transactional Profit Split Method).

Πηγή : www.forologikanea.gr/news/pleonektimata-kai-meionektimata-methodon-endoomilikis-timologisis/

Όμως, υποστηρίζεται ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο παρουσιάζει αρκετά τρωτά σημεία τα οποία εκμεταλλεύονται οι επιχειρήσεις για να μπορούν να μεγιστοποιούν τα κέρδη τους. Η αποτελεσματικότητα των κατευθυντήριων οδηγιών του ΟΟΣΑ τίθεται υπό αμφισβήτηση αφού οι μέθοδοι προσδιορισμού των τιμών δεν αποδεικνύουν με ακρίβεια την αρχή των ίσων αποστάσεων.

Σε γενικές γραμμές είναι απαραίτητο η επιλογή και η υλοποίηση των ενδομικτικών συναλλαγών να ακολουθεί τους κανόνες του Ο.Ο.Σ.Α(Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) αλλά και να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του

τρόπου λειτουργίας των ομίλων, με απώτερο στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και τη βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των επιχειρήσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Αθανασάκη, Β., (2015), Η εφαρμογή της αρχής των ίσων αποστάσεων στις χρηματοοικονομικές ενδοομιλικές συναλλαγές, Νομική Βιβλιοθήκη
- Γκιγκέλου, Π., (2014), Offshore και Ενδοομιλικές Συναλλαγές, 2010, Αθήνα
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(2016) 26 final, Βρυξέλλες, 28/1/2016
- Μελάς, Κ., & Πολλάλης, Γ., (2005), Παγκοσμιοποίηση και πολυεθνικές επιχειρήσεις, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση
- Νανόπουλος Κ., (2015) Οι ενδοομιλικές συναλλαγές με το νέο Κ.Φ.Ε. (ν. 4172/2013) και Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013), 25/2/2015
- Νιφορόπουλος Κ., (2012), Υποχρέωση σύνταξης και υποβολής «Κατάστασης Ενδοομιλικών Συναλλαγών», 21/09/2012
- Ντρούκας Κ., Σημειώσεις Σεμιναρίου Ενδοομιλικών Συναλλαγών
- Πηλίγκου Ε, Η φορολογία εισοδήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση- Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής στον ευρωπαϊκό χώρο
- Παπαδάκης, Β., (2002), Στρατηγική των επιχειρήσεων, Εκδόσεις Μπένου, - (2002), Αθήνα
- Τσουρουφλής Α., (2010), Η Ενδοομιλική Τιμολόγηση, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα
- Χυτήρης Λ., (2006), «Μάνατζμεντ Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
- [www. Transfer. Pricing. gr](http://www.Transfer.Pricing.gr) : Μέθοδοι Τεκμηρίωσης με βάση τις Οδηγίες του ΟΟΣΑ – Μη Παραδοσιακές Μέθοδοι

- www.forologikanea.gr/news/pleonektimata-kai-meionektimata-methodon-endoomilikis-timologisis/

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Abdel – Khalik, R. & Lusk., E., (1974), Transfer Pricing-A Synthesis, *The Accounting Review*, 49 (1)
- Amershi, A. & Cheng., P., (1990). Intrafirm Resource Allocation: The Economics of Transfer Pricing and Cost Allocation in Accounting,”*Contemporary Accounting Research* 7 (1), 61–99.
- Berg, N., N., Chen, C. & Seldon, B. (2014), Strategic Transfer Pricing and Intensity of Competition- University of Otago, *Economics Discussion Paper*, 1403
- Bernard, A., Redding S. & Schott, P., (2006). *Multi-Product Firms and Trade Liberalization*, *CEP Discussion Papers* , Centre for Economic Performance, LSE
- Cravens, K. S., (1997), Examining the Role of Transfer Pricing as a Strategy for Multinational Firms. *International Business Review*, 6 (2)
- Deloitte Touche, (1999), *Cost Allocation and Affiliate Transactions: A Survey and Analysis of State Cost Allocation Issues and Transfer Pricing Policies*. Washington,D.C
- Eden, L. (2003). *The internalization benefits of transfer price manipulation*. Bush School Working, 315, Texas A&M University
- Eden, L. (2001), *Taxes, transfer pricing, and the multinational enterprise*. *The Oxford Handbook in International Business*, Oxford University Press: Oxford, 591-619

- Eden, L. & Rodriguez, P. (2004), How Weak Are the Signals? International Price Indices and Multinational Enterprises. *Journal of International Business Studies*, 35.1: 61-
- Gérard, M. and J. Weiner, 2003, “Cross-border loss offset and formulary apportionment: How do they affect multijurisdictional firm investment spending and interjurisdictional tax competition?”, *CESifo WP*, 1004, Munich
- Holmstrom, B. & Tirole, J., (1991), Transfer Pricing and Organizational Form, *Journal of Economics and organization*, 7 (2)
- Hyde, Ch. E. & Choe Ch. (2005). Keeping two sets of books: the relationship between tax and incentive transfer prices. *Journal of Economics, Management and Strategy*, 14(1)
- Landy, F. (2003). Vertical integrated enterprises and transfer pricing. University of Helsinki, *Discussion*, 626
- Novikovas, M., (2011), Evaluation of Theoretical and Empirical Researches on Transfer Pricing, *Ekonomika*. 90 (2)
- OECD, (2010), *Transfer Pricing Methods*
- Overesch, M. (2006) Transfer pricing of intrafirm sales as a profit shifting channel-evidence from German firm data. Centre for European Economic Research, *Discussion*, 6 (84)
- Ritsardson, G., Taylor, G. & Lanis, R., (2013), Determinants of transfer pricing aggressiveness: Empirical evidence from Australian firms, Determinants of transfer pricing aggressiveness: *Empirical evidence from Australian firms*, 9 (2)
- Shor, M. & Chen, H., (2009), Decentralization, transfer pricing, and tacit collusion. *Contemporary Accounting Research* 26 (2), 581-604

- Smith, A.O., (2015), The Impact of Transfer Pricing on Financial Reporting: A Nigerian Study, *Research Journal of Finance and Accounting*, 6(16)
- Uyar, M.. (2014), A Study on Accounting of Transfer Pricing and Its Effect on Taxation, *www.sciedu.ca/afr*, 3 (1)